ՅՈՒՆԻՍ 1994 ՇԱԲԱԹ # 105 (608)

Ազգ
Azg
armenian daily

ՀԱՅԿ. ՍՍՀ ... Арм.ССР им. А. Мясникяна ... ԱՆ. ...

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543, TEL +357-5-370062, FAX. +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՇԱՌԻ-ՅՔ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

Առավել բարենպաստ ռեժիմը երկարաձգվեց

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը որոշում է ընդունել երկարաձգելու Միացյալ Նահանգների հետ կատարվող առեւտրում առավել նպաստավորման ռեժիմը Հայաստանի, Ադրբեջանի, Բելառուսի, Վրաստանի, Ղազախստանի, Կրգըզստանի, Մոլդովայի, Ռուսաստանի, Տաջիկստանի, Թուրքմենստանի, Ուկրաինայի եւ Ուզբեկստանի, ինչպես նաեւ Ալբանիայի, Մոնղոլիայի եւ Ռումինիայի համար։ Այդ որոշման մասին Բիլ Քլինթոնը հինգշաբթի հաղորդել է Միացյալ Նահանգների Կոնգրեսի ղեկավարությանն ուղարկված նամակով։ Կոնգրեսին հասցեագրված նախագահի մեկ այլ նամակում հաղորդվում է ԱՄՆ-ի հետ կատարվող առեւտրում Չինաստանի համար առավել նպաստավորման ռեժիմը երկարաձգելու որոշման մասին։

Սարսելի քաղաքապետը Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Երեւանի քաղաքապետ Վահագն Խաչատրյանն այսօր ընդունեց Սարսելի քաղաքապետ Ռոբերտ Վիգուրուին։ Պրն. Վիգուրուին ընկերակցում էին Սարսելի փոխքաղաքապետ Էլիզ Հակոբյանը, քաղաքապետի խորհրդական Սարին Ցոլակյանը, Սարսելի մշակույթի, ջրային տնտեսության կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, պաշտոնական այլ անձինք։

Երկու քաղաքապետներն իրենց գոհունակությունն արտահայտեցին այցելության առթիվ, այնուհետեւ պրն. Վիգուրուն հայտնեց, որ իրենց այցը կարեւոր նպատակ ունի։ Առաջինը՝ հետամուտ լինել աղետի գոտում իրենց կողմից տարվող վերաշինման ընթացքին, հատկապես հետեւել Գյումրիում ֆրանսիական բժիշկների կառուցման ընթացքին, ինչպես նաեւ՝ զարգացնել Սարսելի եւ Երեւանի միջեւ կնքված պայմանագրերը։ Սարսելի քաղաքապետը կհանդիպի նաեւ ՀՀ նախագահի, արտգործնախարարի հետ, իսկ առաջիկա երկու օրերին գործնական այցով կլինի նաեւ Կարմիր բլուրի ջրամբարում, Սեւանում, Գյումրիում, կայցելի «Զատիկ» մանկատուն։

Ադրբեջանի արտգործնախարարության *հակամարտային հիմնախնդիրների եւ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի քաղաքական կարգավորման վարչության պետ Թոֆիկ Զուլֆուգարովը անհայտ պատճառով հեռացվեց Բաքու ժամանած Վլադիմիր Կազիմիրովի հետ կայանալիք բանակցություններին մասնակցելուց։ Մինչ այդ, այդ տիպի բոլոր նախորդ բանակցություններում Թոֆիկ Զուլֆուգարովը ոչ միայն մասնակցին էր եղել, այլեւ այդ հիմնախնդրի կարգավորման հետ կապված հիմնական փաստաթղթերի մշակողը։*

ՄՈՍԿՎԱ

Նոր փորձեր համատեղելու ԵԱՀԽ եւ ռուսական խաղաղարար ծրագրերը

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Օրերս ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Յան Էլիասոնը Մոսկվայում հանդիպում է ունեցել Ռուսաստանի Դաշնության պաշտպանության եւ արտաքին գործերի նախարարությունների ներկայացուցիչների հետ։ Ինչպես հաղորդել են Ռուսաստանի արտգործնախարարության խոսնակ հանձնարարությունների դեպքում, հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման բանակցություններում նախագահ Ելցինի անձնական ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը, որը նույնպես մասնակցում է բանակցություններին. Մինսկի խմբի նախագահի հետ ժամանում են շվեդ գեներալներ Բերգը եւ Էկմանը, որոնց բանակցությունների մասնակցության փորձին մասնակցելու փորձ էր ադրբեջանական կողմը։ ԵԱՀԽ-ի պատվիրակությունը հանդիպումներ է ունեցել Ռուսաստանի Դաշնության պաշտպանության ու արտաքին գործերի նախարարություններում, որոնց ընթացքում խոսք է գնացել Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԽ-ի միջնորդական ջանքերը զուգակցելու մասին։ Վլադիմիր Կազիմիրովը չբացառեց այն հնարավորությունը, որ մոտակա բանակցություններից հետո ԵԱՀԽ-ի բանագնացությունը կայցելի հակամարտության գոտի։ Նա նաեւ հայտարարեց, որ անձամբ իրեն անհասկանալի են պատճառները Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԽ-ի խաղաղապահական առաքելությունների համաձայնեցման փորձերում։ Պատասխանելով Հայաստանի տարածքից Նախիջեւանի բնակավայրերի գնդակոծման վերաբերյալ հարցին, Վլադիմիր Կազիմիրովն ասաց, որ ստացված հակասական տեղեկությունները առայժմ իրեն բույլ չեն տալիս դատելու, թե կոնկրետ որն էր ակտիվ դերը բանից, իսկ որը պաշտոնականը։ Ռուսաստանի դիվանագետը նաեւ հրաժարվեց մեկնաբանել Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւին Միացյալ Նահանգների պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերի ուղարկված նամակի տեքստը, որի մեջ շոշափվում էր ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման խնդիրը։

ՆԱԽԻՋԵՎԱՆ

Հայերը ամրապնդվում են Նախիջեւանո՞ւմ

Երեկ եւ նախորդ գիշեր Լեռնային Ղարաբաղի տարածաշրջաններում լայնածավալ գործողություններ տեղի չեն ունեցել։ Թեեւ ադրբեջանական կազմավորումները ճակատի տարբեր հատվածներում պարբերաբար գնդակոծել են ղարաբաղյան պաշտպանական դիրքերը, այնուհանդերձ ԼՂՀ պաշտպանության բանակը ձեռնպահ է մնացել պատասխան համարժեք գործողություններից։ Ռազմական ոլորտ լուրջ մտահոգություն չի առաջացնում նաեւ հայ-ադրբեջանական սահմանի երկայնքով, որտեղ արդեն մեկ շաբաթ է, ինչ իրադրությունը համեմատաբար հանգիստ է։

Մինչդեռ ադրբեջանական աղբյուրները հաղորդում են, թե Նախիջեւանի Դերաղոյլի խորհրդի տեղեկությունների համաձայն, հայկական ուժերը շարունակում են ամրապնդվել դեռեւս մայիսի 27-ին Նախիջեւանի Շարուրի շրջանում գրաված մի քանի բարձունքներում։ Ըստ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության, այդ գործողության ընթացքում հայկական ուժերը մոտ 5 կմ խորացել էին Նախիջեւանի տարածքում։ Հիշեցնենք, որ Հայաստանի ժամանակին պաշտոնապես հերքել էր այդ տեղեկությունը։

Երեւանը կոչ է փոխանակել ադրբեջանցի պատանդներին

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐԿ։ Հայաստանը համաձայն է Ադրբեջանի հետ քննարկել վերջերս Երեւանում պահված ողջ ադրբեջանցիների փոխանակման հարցը, որոնցից երեքը պատանդառված են մահապատժի։ Համապատասխան կառույցներ վկայակոչելով, այդ մասին այսօր հայտնեց «Ընդդեմ իրավական կամայականության» հիմնադրամի պատասխանատու քարտուղար Լարիսա Ալավերդյանը։ Նրա խոսքերով, Ադրբեջանի ազգայնականների, պատանդների եւ անհետ կորածների գործերի պետական հանձնաժողովի նախագահ Նաամիկ Աբասովին արդեն ներկայացվել է պատված ադրբեջանցիների ցանկը, որոնց դիմաց պաշտոնական Բաքվին առաջարկվում է հայկական կողմին հանձնել երեք մահապարտ հայերի եւ տարբեր ժամկետներով հինգ դատապարտվածների։

«Ցավոք, Ադրբեջանի պաշտոնական կառույցներն առայժմ առանձնակի հետաքրքրություն չեն դրսեւորում այս հարցում, թեեւ մենք ակնկալում ենք, որ դատվածների փոխանակումն անմիջապես կօժանդակեն հաշտեցման հանրապետության հասարակական կազմակերպություններ», ընդգծեց Ալավերդյանը։ Միաժամանակ, Բաքվի հետ անմիջական կապեր ունեցող Մեմորիալ անկախ գործակալությունը պատրաստակամություն է հայտնում լրատվություն հաղորդել երկու հանրապետություններում դատվածների փոխանակման վերաբերյալ։

Տաջիկստան. եւս չորս զոհ

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Երեկ երեկոյան Դուշանբեում չպարզված հանցագործների զոհն են դարձել չորս մարդ, այդ թվում Տաջիկստանի պաշտպանության նախարարության շտաբի երկու սպա։ Սպանությունը կատարվել է մայոր Ալեքսանդր Զախարովի բնակարանում։ Հարձակվողները նաեւ մահացու վիրավորել են սենյակում գտնվող փոխգնդապետ Սերգեյ Խրիստոֆորովին եւ երկու կանանց։

Վայրագություններ հրեական գերեզմանոցներում

ՄԻՆՍԿ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Բելառուսի հրեական կազմակերպությունների եւ համայնքների միավորումը զանգվածային լրատվության միջոցներին է դիմել հայտարարությամբ՝ կապված հրեական գերեզմանոցներում վայրագություն քաղաքող գործողությունների հետ։ Փաստարկում մասնավորապես նշվում է, որ մինչեւ այժմ չեն գտնվել Բոբրույսկի, Վիտեբսկի, Բորիսովի, Գոմելի, Մոգիլյովի հրեական գերեզմանների ավերողները։ Հայտարարության հեղինակները կասկածի տակ են դնում հանցագործներին որոնելու իշխանությունների ցանկությունը։ Վայրագության փաստերը բնութագրվում են որպես ֆաշիզմի դրսեւորում եւ հանրապետությունում իրադրությունն ապակայունացնելու փորձեր։ Բելառուսի 100 հազարանոց հրեա բնակչության անունից հայտարարության հեղինակները պահանջում են գերեզմանոցները պաշտպանել ծաղրուծանակից եւ պատժել հանցագործներին։

Չեչնիայի ղեկավարության մեղադրանքները հերքվում են

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ռուսաստանի Դաշնության արտաքին հետախուզության ծառայության մամլո կենտրոնը հերքել է Չեչնիայի ղեկավարության այն մեղադրանքները, թե Ռուսաստանի հետախուզությունը ահաբեկչական ծեծանարկումներ է կազմակերպում Չեչնիայի Հանրապետության դեմ։ Ռուսաստանի արտաքին հետախուզության մամլո կենտրոնի աշխատակիցները «անհեթեթ» են համարել Չեչնիայի նախագահ Ջոհար Դուդաեւի եւ պաշտոնական Գրոզնու մյուս ներկայացուցիչների մեղադրանքները, որոնք պնդում էին, թե Ռուսաստանի արտաքին հետախուզությունը մեղսակից է գեներալ Դուդաեւի դեմ ձեռնարկված մահափորձին, Սմեերդնեի Վոդի շրջանում պատանդների առեւանգմանը, ինչպես նաեւ, թե ռուսաստանյան հետախուզությունը «տեղային միջուկային պայթեցում» է նախապատրաստում Չեչնիայի տարածքում։

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագահը ակնկալում է վճռական գործողություններ

«ՀՀ դատախազության ննջական փարչության պետ Վլադիմիր Գրիգորյանի դեմ կատարված մահափորձը շատ լուրջ եւ անհանգստացնող փաստ է. երեկ ՆՏ բրիֆինգից առաջ ՀՀ նախագահի մամլո քարտուղարի պաշտոնակատար Լեւոն Զուրաբյանը, մեկնաբանելով ՀՀ դատախազության ննջական վարչության պետ Վլադիմիր Գրիգորյանի դեմ հունիսի 2-ին կատարված մահափորձը։ Հանրապետության նախագահը խստ եւ վճռական գործողություններ է ակնկալում իրավապահ մարմիններից հանցագործներին բացահայտելու եւ պատժելու առումով», ասաց պրն. Զուրաբյանը։

Գրիգորյանի գործի նկատմամբ հետաքրքրությունն առավել մեծանում է այն պատճառով, որ նա ղեկավարում է դատախազության այն հատուկ ննջական խումբը, որը հետաքննում է մեծ աղմուկ հանած մի շարք սպանությունների բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց չարաշահումների մասին Ալեքս Մանուչարյանի, Վանո Սիրադեղյանի եւ այլոց հայտարարությունների հիման վրա։ Այդ հետաքննության վերաբերյալ պաշտպանության ղեկավարությունը է փոխվում նաեւ հասարակական հանձնաժողովի։

Հիշեցնենք, Գրիգորյանի մեքենայի վրա կրակող հանցագործները եղել են «Ժիգուլի» մակնիշի ավտոմեքենայում, որը հետո գտնվել է քաղաքից դուրս, մի ձորում այրված։

Երեկ ՀՀ դատախազության մի բարձրաստիճան պաշտոնյա կտրականապես հերքեց այն լուրը, թե իբր Գրիգորյանի վրա կատարված մահափորձի կապակցությամբ ձերբակալվել են ՆԳՆ երկու աշխատակիցներ։

ՀՈՒՇԱԳԻՐ

Վերջնական որոշումը հետո

«Նոյյան տապանի» թղթակիցը երեկ դիմեց ՀՀ նախագահի մամլո քարտուղարի պաշտոնակատար Լեւոն Զուրաբյանին, խնդրելով ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Իվան Կորոչենյայի Երեւան կատարած այցելության արդյունքների հիման վրա լուսաբանել փոխադարձ համագործակցության ծրագրի մշակման ԱՊՀ խաղաղարար ուժերի կազմում Հայաստանի զինված ուժերի հնարավոր մասնակցության հարցը։ «Այս գործողությանը մասնակցելու կոնկրետ ձեւերն ու ծավալը Հայաստանը պատրաստ է որոշել ԱՊՀ մարմինների շրջանակներում անցկացվելիք հետագա բանակցությունների ժամանակ», ասաց Լեւոն Զուրաբյանը։ Ինչպես հայտնի է, այս կապակցությամբ Կորոչենյան վերջին շաբաթվա ընթացքում խիստ նման բանակցություններ վարեց Անդրկովկասի երեք մայրաքաղաքներում։

Տես # նաեւ էջ 8

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ադրբեջան. Ներքաղաքական մեղքի ջուրս ձեռքով

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Յան Էլիասոնը շուտով կժամանի Բաքու, որ տեսցի Վլադիմիր Կազիմիրովի հետ համատեղ շարունակի խորհրդակցությունները ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման վերաբերյալ։ Ըստ Նոյյան տաղան գործակալության, նա հայտարարել է, թե Մինսկի խումբը վրդովմունքով է ընկալել այն փաստը, որ Մոսկվայում Հայաստանի, Ռուսաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարների հանդիպմանը բույլ չեն տվել մասնակցել Մինսկի խմբի փոխնախագահ Սոսբերգին եւ ռազմական պատվիրակության ղեկավար Բերգին։ Էլիասոնը հայտարարել է նաեւ, թե Ադրբեջանի գրավյալ տարածքներում հայերն իրականացնում են վառած հողի քաղաքականություն, եւ ինքն այդ առթիվ նամակներ կուղարկի Հայաստանի կառավարությանը, Մինսկի խմբի անդամներին եւ ՄԱԿ-ին՝ միաժամանակ նշելով, թե տվյալ դեպքում պետք է գործեն միջազգային օրենքները։

Ինչ վերաբերում է վառած հողի քաղաքականությանը, ապա հազիվ թե պրն. Էլիասոնն անտեղյակ լինի, որ Լեռնային Ղարաբաղի տարածքի մեկ երրորդից ավելին հիմնովին ավերվել է ադրբեջանական բանակի կողմից։ Իսկ միջազգային օրենքներից ոչ մեկը, որքան մեզ հայտնի է, բույլ չի տալիս իրականացնել տնտեսական շրջափակում կամ ռմբակոծել խաղաղ բնակավայրերը։ Ու մինչ պրն. Էլիասոնը հույս է հայտնում, թե այնուամենայնիվ կհաջողվի համատեղել ԵԱՀԽ եւ Ռուսաստանի միջնորդական ջանքերը, քաղաքական ընդդիմությունը Բաքվում շարունակում է մերժել ռուսական միջնորդական ծրագիրը՝ համարելով դա Ադրբեջանի համար խայտառակ կապիտուլյացիա։ Ըստ Ադրբեջանի ժողճակատի փոխնախագահներ Թոֆիկ Ղասիմովի եւ Իբրահիմ Իբրահիմլիի, որոնք երկուսն էլ մայիսի 31-ին հանվել են խորհրդարանի կազմից՝ մայիսի 21-ին չթույլատրված հանրահավաք կազմակերպելու մեղադրանքով, այդ քայլը բացահայտ ճնշում է ժողովրդավարների նկատմամբ եւ վկայում է, որ Ալիեւի վարչակազմը մտադիր է բույլ տալ ԱՊՀ խաղաղարար ուժերին տեղաբաշխվել ղարաբաղյան հակամարտության գոտում։ Ըստ Մուսավաթ կուսակցության ղեկավար Նիյազի Իբրահիմլիի, Ալիեւի վարչակարգն առաջիկայում ուժեղացնելու է ընդդիմության դեմ պայքարը, եւ արդեն այսօր մամուլում բացահայտ կոչեր են հնչում պատժել «դավաճան ընդդիմությանը»։ Չի բեցնենք, որ ավելի վաղ, այն բանից հետո, երբ Ադրբեջանի խորհրդարանի 16 ընդդիմադիր պատգամավորներ ցուցադրաբար լքել էին դահլիճը, Հեյդար Ալիեւը իջեցրել էր խորհրդարանի քվորումը։ Մինչդեռ ընդդիմությունը, ժողճակատի գլխավորությամբ, շարունակում է դեմ արտահայտվել ռուսական խաղաղարար ուժերի տեղաբաշխմանն ու նախապատվությունը տալ միջազգային ուժերին։

Հետաքրքիր է, որ Ադրբեջանում ընդդիմությունը որպես կանոն ակտիվանում է այն ժամանակ, երբ այդ ղեկավարությունը կանգնում է միջազգային այս կամ այն միջնորդական ծրագրի ընդունման անհրաժեշտության առաջ։ Ակնհայտ է, որ Ադրբեջանի իշխանությունն ու ընդդիմությունը իրականացնում են վաղուց հայտնի եւ փոխհամաձայնեցված մի սցենար՝ նպատակ ունենալով ժամանակ շահել՝ խուսանավելով ԵԱՀԽ-ի եւ Ռուսաստանի միջնորդական ծրագրերի միջեւ։ Ներքաղաքական թատերականացված այդ լարվածությունն առայժմ արդարացնում է իրեն՝ Ալիեւ-Էլչիբեյ առճակատումից մինչեւ Սուրաթ Հուսեյնովի տիկնիկային հեղաշրջումը։ Եւ եթե առաջին հայացքից Ալիեւը կողմ է Ռուսաստանի, իսկ ընդդիմությունը՝ ԵԱՀԽ-ի ծրագրին, ապա չի բացառվում, որ իրավիճակի փոփոխմանը զուգահեռ Ադրբեջանում կփոխվի նաեւ իշխանությունը։ Մանավանդ որ Ադրբեջանի բարձրաստիճան պաշտոնյաների խոսքերով իսկ, եթե դա պահանջի պետության շահը, իշխանություններն առանց տատանվելու հրաժարական կտան։

–Պրն. Արզումյան, ի՞նչ նպատակով եք ժամանել Երեւան։

– Մեր այցը կրում է զործարար աշխատանքային բնույթ։ Ձեզ հայտնի է, որ ՌԴ եւ ՀՀ կառավարությունների միջեւ համաձայնագիր է ստորագրված Հայաստանի ԱԷԿ-ի վերագործարկման մասին, որ աշխատանքների հիմնական մասը կատարելու են մեր մասնագետները։ Մենք եկել ենք ծանոթանալու ատոմակայանի ներկա վիճակին եւ ո-

– Ո՞րն է ներկայիս ամենասուր հարցը։

– Ֆինանսավորումը։ Բլոկի վերագործարկման համար կպահանջվի մոտ 100 միլիոն դոլլար։ Մնացած ամեն ինչը պարզ է։

– Ձեր պատվիրակության կազմում կա՞ն նաեւ անվտանգության մասնագետներ։

– Անշուշտ, ընդամենը հանգամանորեն քննարկվեցին նաեւ ԱԷԿ-ի ֆիզիկական պաշտպանության հարցերը։ Բոլոր լուծվող խնդիրներ

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱ

ԱԷԿ. Եթե ֆինանսական հարցը լուծվի, մինչեւ ձմեռ կարելի է վերագործարկել բլոկը

Ինչպես հաղորդել էինք նախորդ համարում, Երեւանում էր գտնվում ՌԴ ատոմային էներգետիկայի նախարարության պատվիրակությունը, որը գլխավորում էին ՌԴ ատոմային էներգետիկայի նախարարի առաջին տեղակալ Լեւ Ռյաբեւը եւ նախարարի տեղակալ Եվգենի Ռեշետնիկովը։ Մոտ երկու տասնյակ հոգուց բաղկացած պատվիրակության մեջ մտնում էին այդ ասպարեզի խոշորագույն կազմակերպությունների ղեկավարներ, առաջատար մասնագետներ, գիտնականներ եւ այլն։ «Ազգի» թղթակիցը հանդիպեց զրույց ունեցավ «Էներգիա» գիտաարտադրական միավորման գլխավոր տնօրեն, ՌԴ ատոմային էլեկտրակայանների շահագործման ինստիտուտի տնօրեն, տեխնիկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Արմեն Արզումյանի հետ։

րոշելու մեր գործունեության հիմնական ուղղությունները։

– Եւ ի՞նչ վիճակում է այն։

– Նախնական պատրաստություններից հետո ատոմակայանը պատրաստ է վերականգնման բոլոր աշխատանքների համար։

– **Խոսակցություններն այն մասին, թե սարքավորումների զգալի մասը զողացված են, ինչքանո՞վ են համապատասխանում իրականությանը։**

– Դրանք դատարկ խոսակցություններ են նախատեսված քաղքենու համար։ Որ ուզես էլ, շատ բան չես կարող զողանալ այնտեղից։ Բոլոր հիմնական սարքերը նորմալ վիճակում են։

են եւ պետք չէ դրանք դրամատիկ դարձնել։

– **Եթե լուծվի ֆինանսավորման հարցը, կարելի՞ է մինչեւ ձմեռ ավարտել բլոկի վերագործարկման աշխատանքները։**

– Կարելի է։

– **Ինչո՞վ է շահեկան ձեր այցը։**

– Դրականությունն է պատճառում այն, որ քննարկվող բոլոր հարցերին մասնակցում էին բացառապես տեխնիկական մասնագետները, թե Ռուսաստանի, թե Հայաստանի կողմից, մարդիկ, որոնք գիտեն կոնկրետ գործը եւ վերացական մտքեր չեն արտահայտում։ Մեր ապարատում դիվետանտները տեղ չունեն։

«Անկախ ամեն ինչից հայ-վրացական հարաբերությունները բարելավվում են»

«Հայ-վրացական հարաբերությունները զնահատում եմ բավարար», այսպես պատասխանեց մեր հարցին նրանց արտգործնախարարությունում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում Վրաստանում Հայաստանի գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Լեւոն Խաչատրյանը։ Եւ եթե երկու երկրների բարձր ղեկավարների միջեւ շատ լավ հարաբերություններ կան, ապա միջին խավերում, գործադիր մարմիններում վիճակն այնքան էլ լավ չէ։ Լեւոն Խաչատրյանը այդ երեւույթը պատճառաբանեց Աբխազիայի իրադարձություններով եւ Վրաստանում ստեղծված ծանր տնտեսական վիճակով։

«Վրաստանը գտնվում է մոտավորապես նույն վիճակում, ինչ որ Հայաստանը», ասաց հավատարմատարը եւ որպես վրացիների անբարյացակամ վերաբերմունքի պատճառ բերեց այն փաստը, որ Վրաստանի նախարարություններում, գործադիր օղակներում աշխատել են Հայաստանի ներկայացուցիչներ, որոնք անընդհատ պահանջել են բավարարել մեր պահանջները։ Նույնը վերաբերում է հայկական բանակի պատմությանը։ «Վրաստանում կան ուժեր, որոնք ցանկանում են եւ կփորձեն երկու ազգերին հանել իրար դեմ», ասաց նա։

«Ես չեմ կարող ասել, որ մեր հարաբերություններին վնասող ինչ որ լուրջ բան է տեղի ունեցել, բայց չի բացառվում, որ ստեղծվեն պայթունավտանգ իրավիճակներ», ասաց նա։

Խոսելով վրաց-աբխազական հակամարտության եւ այդ գոտի Հայաստանի խաղաղարար ուժեր ուղարկելու մասին, նա նշեց, որ վրացական կողմին նման առաջարկ է արվել, թե խաղաղապահ ուժերի ժամանակ բնական է, որ հայերի մի մասը աջակցել է աբխազներին, մյուս մասը՝ վրացիներին։ Եւ վրացիները ուժերի կազմից այնպիսի դիրք գրավեցին աբխազահայերի նկատմամբ, որ վերջիններս ուղղակի աբխազամետ կդառնան։ Նրա ասելով, Հայաստանը ոչ մի պատասխան չի տվել վրաց-աբխազական հակամարտության գոտի խաղաղարար ուժեր ուղարկելու հարցին եւ մտածելու համար ժամանակ է խնդրել։

Ընդ որում, երբ անցած դրական որոշում կայացվի, ապա հատուկ համաձայնությամբ հաշվի կառնի նաեւ այն հանգամանքը, որ այդ գոտում են տեղաբաշխվելու նաեւ ադրբեջանական ուժերը։ Լեւոն Խաչատրյանը նաեւ հայտարարեց, թե անկախ ամեն ինչից, «հայ-վրացական հարաբերությունները զարգանում են դեպի լավը»։ Վրաստանի հայ ճեմարանային բարեգործական ընկերության նախագահ Հենրիկ Մուրադյանն իր հերթին նշեց, թե ամեն ինչ արվում է հայ մշակույթը պահպանելու ուղղությամբ։ Այսօր Վրաստանում գործում են 218 հայկական դպրոց, որոնցից 8-ը Թբիլիսիում, լույս է տեսնում «Վրաստան» թերթը 12 հազար 800 տպաքանակով։ Իսկ «Վրաստան» թերթի գլխավոր խմբագիր Վան Բայբուրդյանը մամուլի ներկայացուցիչներին կոչ արեց զերծ մնալ ռազմանոլ հայ-վրացական կապերի թեմայից, այն համարելով անչափ նուրբ ու զգայուն։

ՍԱՄՎԵԼ ԱՍՍՏՐՅԱՆ

Վաճառականները զգում են օրենսդրական դաշտի պակաս

«Հայաստանի մամուլն այնքան է քաղաքականացվել, որ տնտեսությունն ու սոցիալական ոլորտը ամբողջությամբ մոռացվել են։ Դրա համար էլ հրավիրել ենք մամուլի ասուլիս, որպեսզի պատմենք Վաճառականների միության մասին», այսպես դիմեց լրագրողներին Վաճառականների միության փոխնախագահ Հովսեփ Պողոսյանը։ Իսկ միության նախագահ Սակիչ Դեմիրյանը, ծանոթացնելով իրենց գործունեությանը, նշեց, թե դեռ 1993 թ. հոկտեմբերի 31-ին հիմնված միությունը, նախնական շրջանում միավորելով 65 սեփականատերերի, այսօր դրանց թիվը հասցրել է 700-ի։

«Հայաստանում շուկայական փոխհարաբերություններ կան, բայց շուկայական տնտեսություն չկա», ասաց նախագահը։ Մինչդեռ, նրա բնորոշմամբ, շուկայական տնտեսությունը կապված է օրենսդրական դաշտի հետ, որն էլ բացակայում է։ Սակիչ Դեմիրյանը հայտնեց, թե վաճառականներին խիստ անհրաժեշտ են սնանկացման, բաժնետիրական ընկերությունների, գրավի, ապահովագրական ընկերությունների, ներդրումների մասին օրենքները։ Եերի համարվեց բանկերի մասին օրենքը։

Վաճառականների միության նախագահը անչափ կարեւորեց Հայաստանի նախագահի դեկտեմբերի 15-ին ստորագրած հաստատագրված հարկի մասին հրամանագիրը։

Նա նշեց նաեւ, թե նորաստեղծ «Համաստեղություն» փակ բաժնետիրական ընկերությունը կփորձի բարենպաստ պայմաններ ստեղծել վաճառականների համար, զարգացնելով ոչ միայն առեւտուրը, այլեւ ստեղծելով համապատասխան ծառայություններ, փոքր արտադրություններ եւ բանկ, որը կպատկանի 654 բաժնետերերին։ Սակայն բանկ ստեղծելու համար առայժմ կան որոշակի իրավական խոչընդոտներ։

«Մեր ուժը պետք է տնտեսական միասնության մեջ լինի», եզրափակեց Սակիչ Դեմիրյանը։

Ա. Հ.

Բանակից խուսափում են դպրոցն ավարտած երեխաները

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Հունիսի 1-ին Երեւանի քաղաքապետ Վահագն Խաչատրյանի գլխավորությամբ քաղաքապետարանում տեղի ունեցավ զորակոչին նվիրված խորհրդակցություն, որին մասնակցում էին մայրաքաղաքի զորակոչի պատասխանատուները։ Խորհրդակցության ընթացքում քննարկվեցին զորակոչի հետ կապված դժվարությունները։ Զինկոմիսարիատի ներկայացուցիչները հրապարակեցին քաղաքում կարեւոր պաշտոններ զբաղեցնող զգալի թվով անձանց անուններ, որոնց երեխաները խուսափում են զորակոչից։ Նրանք հիմնականում ՆԳ բաժնի բարձրաստիճան ծառայողներ են, գործարանների տնօրեններ, բժիշկներ, խանութների վարիչներ եւ այլն։

Դրությունից ելք փնտրելու նպատակով՝ քաղաքապետը հանձնարարեց համագործակցել ՆԳ աշխատակիցների հետ։ Պրն. Խաչատրյանը գրությամբ դիմեց նաեւ բոլոր բուհերի ղեկավարներին՝ առաջարկելով շրջանային զինկոմիսարիատներում գրանցում չունեցող ուսանողներին զրկել պետական քննություններին մասնակցելու իրավունքից կամ դիպլոմները հանձնել միայն գրանցվելուց հետո։

Նամակ Գլենդեյլից

Շատ հետաքրքրական է թերթում հանդիպել կրոնական հարցերին վերաբերող հոդվածների։ Հայրենիքից երկար տարիներ հեռու լինելով, ինձ համար հետաքրքրական է, թե ժողովուրդն ինչպես է ընդունում կրոնը տասնամյակների բացակայությունից հետո։ Հարցազրույցն Արցախի հոգեւոր խորհրդի անդամ Կարեն Ամրեսյանի հետ, հունիսի 1-ի համարում, շատ հետաքրքրական էր։ Ես չգիտեի, որ այստեղի (արտասահմանի) հիմնարկությունները կարող են այդքան հեշտությամբ ընդունվել մեր ժողովրդի կողմից։ Մի ժողովուրդ, որն ինքը պետք է աշխարհին դաստիարակի ոչ թե միայն կրոնի ծիսակարգամբ, այլ ամեն ինչով։ Ես կարծում եմ այդ քարոզիչների միակ ցանկությունը փող կուտակելն է, որովհետեւ նույն բանը կատարվում է այստեղ։ Մեր ժողովուրդը այստեղ գալով, դժվար պայմաններում հայտնվելով, դիմում է կրոնափոխման։ Քարոզիչները խոսք են տալիս, թե «տիրոջ» օգնությամբ «միլիոնատեր» եք դառնալու։ Հետաքրքիր է, չէ՞, թե ինչպես է փողն այդքան հեշտությամբ փոխում մարդուն, նույնիսկ հավատքը։

Դարեր շարունակ մեր ժողովուրդը դիմացավ տարբեր տեսակի հալածանքների, ջարդարարների, նույնիսկ կոտորածների, բայց չփոխեց իր հավատքն առ Լուսավորչություն։ Լուսավորությունը։ Ուրիշ ոչինչ։ Այստեղ ոչ մի խոսք չկա փողի, տարադրամների եւ այլնի մասին։ Ուղղակի ցավալի է, մեր ժողովուրդը շուտով կտոնի իր կրոնի ընդունման 1700-ամյակը, իսկ ոմանք մարդիկ ուրացել են «մարել» Լուսավորչությունը։

ՍՈՒՐԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ,
«Ազգի» ամենօրյա ընթերցող
Գլենդել, 2 հունիս, 1994

Անհրաժեշտ ճշտում

Մեր երեկվա համարի 2-րդ էջում «Միքիա Կադրաֆիկյան. «Ինձ թվում է, որ ես շատ մեղմ եմ խոսել» վերնագրով յուրօրինակ մեջ գրաշարի եւ սրբագրիչի մեղքով սողոսկել է ցավալի սխալ, որը բոլորովին անհեթեթ էր դարձնում ամբողջ երկրորդ պարբերությունը։ Այն պետք է կարդալ հետեւյալ ուղղված տեսքով. «Մինչդեռ, ինչքան մեզ է հայտնի, Լոս Անջելեսում ակումբը բարձրացել էր ոչ այդ պատճառով, ոչ էլ մի կազմակերպության տրամադրած ամփոփ հոգուս մեկ այլ կազմակերպության օգտագործելու պատճառով, այլ այն որ բանաստեղծուհին Հայաստանի Հանրապետության նախագահին ներկայացել էր մի այնպիսի լսարանի առաջ, որը Լ. Տեր-Պետրոսյանին անհավատալի է համարում որպես ազգային պետության գլխավորի»։

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Վաճառվում է դաշնամուր
Զանգահարել 524011

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ստամծերը ՊԱՒԷԼ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park,
CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax
(818)340-9819 for subscription rates
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրեն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդակցում է ԱՄՆ
«ԱՐՄԵՆԻԱ» ՄՊԸ ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7 8852 281425
Ֆաքս 7 8852 285082
E-MAIL INTERNET: ROOT
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

ԱԶԳ

ՈՒԿՐԱԻՆԱ

Ճնշվում են գործողությունները

ԿԻԵՎ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Ուկրաինայի Գերագույն խորհուրդը բուռն վիճաբանություններից հետո չորեքշաբթի երեկոյան որոշում ընդունեց Ղրիմի Հանրապետության նկատմամբ Ուկրաինայի գործողությունների մասին։ Պատգամավորներն իրավական հարցերի խորհրդարանային հանձնաժողովին հանձնարարեցին երկշաբաթյա ժամկետում քննարկման ներկայացնել Ուկրաինայի օրենսդրության փոփոխությունների առաջարկություններ։ Հանձնաժողովին հանձնարարվեց մեկամսյա ժամկետում հետեւություններ նախապատրաստել Ուկրաինայի սահմանադրությանը Ղրիմի օրենսդրության համապատասխանության վերաբերյալ։

Միաժամանակ հայտնի դարձան Սեւաստոպոլում Ուկրաինայի ազգային գվարդիայի առանձին գումարտակի տեղաբաշխման մանրամասնությունները։ Վկայակոչելով Սեւաստոպոլի ՆԳ վարչության հաղորդումները, տվյալներ են բերվում, որ գումարտակի առաջին ջոկերը Ղրիմ են եկել դեռ մայիսի 17-ին։ Մայիսի վերջերին անձնակազմը բաղկացած է եղել 351 մարդուց։ Գվարդիականները զինված են մոտոհրաձգային տեխնիկայով եւ ակտիվ պաշտպանության միջոցներով։ Գումարտակը տեղաբաշխված է հակաօդային պաշտպանության զորամասում, որի անձնակազմը կրճատվել է Ուկրաինայի պաշտպանության նախարարության որոշմամբ։

Գվարդիականների պարտականությունները սահմանված են Ուկրաինայի ազգային գվարդիայի մասին օրենքով։ Նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկի որոշմամբ, այդ զորամասերը տեղաբաշխվում են Ուկրաինայի բոլոր մարզկենտրոններում։ ՆԳ վարչության տեղեկությունների համաձայն, Սեւաստոպոլում ազգային գվարդիայի հիմնական խնդիրներն են Ուկրաինայի սահմանադրական կարգի պաշտպանությունը, ՆԳ մարմինների հետ համատեղ աշխատանքը, սահմանապահ զորքերին աջակցելը։ Նշվում է, որ մոտ ժամանակներս գվարդիականները կմասնակցեն Ղրիմի հասարակական կարգուկանոնի պահպանությանն ուղղված ՆԳ վարչության միջոցառումներին։

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ։ «Քուրդիշ լայֆ» հանդեսում (1994 թ. թիվ 9), որը լույս է ընծայում ԱՄՆ քրդական հետազոտությունների կենտրոնը, զետեղված է Թոմաս Գոլցի «Եւ դու՞, Հայաստան» հոդվածը, որտեղ վերլուծվում են հայ-քրդական հարաբերությունները։ Հոդվածագիրը նշում է, որ ի տարբերություն Ադրբեջանի, որտեղ քրդերը ենթարկվել են ճնշման, Հայաստանն ավանդաբար համարվել է կենտրոն, որտեղ պահպանվել են քուրդ ժողովրդի մշակույթը, պատմությունը եւ լեզուն։

Սակայն հոդվածի նպատակն է վերանայել այդ հայտնի փաստերը ի նպաստ հնարավոր քաղաքական հաշվարկների։ Պատմական խողովակությունները ենթադրություններով արհեստական սխեմաներով, Գոլցը անտեսելով այն հանգամանքը, որ Լեռնային Ղարաբաղի հայերի ինքնորոշման պայքարը սկսվել է 20-ական թթ. Լաչինի եւ Քելբաջարի շրջաններում Ստալինի ստեղծած քրդական պետականությունը։ Հեղինակը լռությամբ է մատնում այն փաստը, որ այսպես կոչված «Կարմիր Քրդստանը» կազմավորվեց հատկապես Հայաստանը Ղարաբաղից անջատելու նպատակով։ Գոլցը չի հիշատակում նաեւ այն, որ մի քանի տարի անց նույն Ստալինը լուծարեց ավելորդ դարձած «Կարմիր Քրդստանը» եւ խրախուսում էր քրդերին ձուլելու Ադրբեջանի ջանքերը։ Ավելին, Թոմաս Գոլցը կեղծարարություն եւ պատմության է համարում այն բոլոր փաստերը, որոնք չեն համապատասխանում իր սխեմային։ Օրինակ, նա «հայկական խամաճիկներ» է անվանում քուրդ համայնքի այն ներկայացուցիչներին, որոնք պարաբանդիտների շարժման զենքը ձեռքերին մարտնչում են ադրբեջանական բանակի դեմ։

Մեջբերելով Ռեսպուբլիկայի քրդերի համայնքի նախագահ Վերդի Մուստաֆայի խոսքերը, թե «Ադրբեջանը եւ նրան աջակցող Թուրքիան պատասխանատու են քրդերի տառապանքների համար», Գոլցը քուրդ ղեկավարին մեղադրում է, թե նա ծախված է հայերին։ Ամերիկացի թղթակիցը «հայկական քարոզչության» է համարում նաեւ քրդական «Օզգյուր գյունդեմ» եւ «Քուրդիստան ռիփորթ» թերթերի հրապարակումները քրդերի դեմ թուրքերի ու ադրբեջանցիների հալածանքների եւ այն մասին, որ Հայաստանը մնում է քրդերի «մշակութային կենտրոն»։

Սակայն հետաքրքիր է, որ այդ նույն քրդական թերթերը հրատարակվում են Թուրքիայում, որտեղ քրդերը իշխանությունների կողմից ենթարկվում են հալածանքների, ձերբակալությունների, սպանությունների, եւ որտեղ առեւանգվում են լրագրողներ։ Ամենայն հավանականությամբ հենց սա է Թոմաս Գոլցի տարօրինակ դիրքորոշման գաղտնիքը։ Հայերից քրդերի ազգային շահերի կեղծ «պաշտպանությունը» իրականում ուղղված է այդ երկու ժողովուրդների մերձեցման դեմ, որից ամենից շատ վախենում են Թուրքիան եւ Ադրբեջանը։ Առանձին վերցրած թե քրդերը եւ թե հայերը անհամեմատ քիչ են պաշտպանված ծուլումից, տնտեսական շրջափակումից, ցեղասպանությունից, որոնց ենթարկվել են անցյալում եւ ենթարկվում են ներկայումս Թուրքիայում եւ Ադրբեջանում։

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Ո՞վ է ուզում հայերին հանել քրդերի դեմ

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Բնապահպանությու՞ն, թե...

Հազիվ թե հնարավոր լինի խոսել այն մասին, թե Անդրկովկասում բնապահպանության հարցերն արդեն այժմ զբաղեցնում են առաջին տեղը։ Գաղտնիք չէ, որ ժամանակին կանաչների շարժումը քաղաքական Օլիմպոս բարձրացրեց նախկին այդ անհայտ բազմաթիվ անձնավորությունների։ Խոսքը ԽՍՀՄ-ի փլուզմանը հաջորդած տարիների մասին է։ Դրանք քաղաքականացված բնապահպանական շարժման տարիներ էին։ Անկախություն ստանալու շեմին Անդրկովկասի հանրապետությունները՝ ներկայիս Հայաստանի, Վրաստանի, Ադրբեջանի ղեկավարությունները, բացի արդեն գոյություն ունեցող բուռն կետերից, փակում են նաեւ իրենց բնապահպանական շարժման դռները, փակված ծեռնարկություններ, խախտված տնտեսական կապեր եւ շատ այլ բաներ։ Սակայն լատինական առածն ասում է. «Փոխվում են ժամանակները, եւ մենք էլ փոխվում ենք դրանց հետ մեկտեղ»։ Մենք այսօր, իրավիճակից ելնելով, ջանում ենք վերագործարկել փակված վնասակար արտադրությունները։ Ավելի ճիշտ, դարձյալ բնապահպանությունը հոլովվում է եւ կրկին վերածվում քաղաքական գործոնի։ Այդպիսով իշխանությունները հանգեցին այն մտքին, որ ատոմակայանը հարկավոր է վերագործարկել, եւ դա տեղին է էներգետիկ ճգնաժամի ծիրաններում ընկած լինող մեր հանրապետության համար։

Սակայն ատոմակայանի գործարկման հարցը որոշ իմաստով միայն մեր ներքին գործը չէ։ Համենայն դեպս այդպես են մտածում Վրաստանում։ Առհասարակ պետք է ասել, որ Վրաստանում վաղուց տարածվում է Զվիադ Գամսախուրդիայի այն «դրույթը», թե «Վրաստանը միջանցիկ բակ չէ»։ Նույնիսկ Վրաստանով մեր հանրապետության համար բեռնափոխադրումների իրավաբանական ձեւակերպումից հետո Վրաստանի իշխանության վերին օղակներում քանիցս խոսել են ատոմակայանի գործարկման մասին։ Ներկայումս, երբ աշխատակիցներ են ընտրվում ատոմակայանի համար, այդ բոլոր խոսակցությունները կրկին ի հայտ են եկել։ Այսպես, Վրաստանի խորհրդարանի բնության ու շրջակա միջավայրի պահպանության հանձնաժողովի առաջատար մասնագետներից մեկը՝ Զուրաբ Կերեսելիձեն, Վրաստանի հեռուստատեսությամբ ելույթ ունենալով, հայտարարեց, թե «ատոմակայանի հնարավոր գործարկումը սպառնալիքի տակ կդնի ամբողջ Անդրկովկասի տարածաշրջանը»։ Ի դեպ, նա գտնում է, որ այդ հարցը հարկավոր է լուծել հաշվի առնելով բոլոր շահագրգիռ երկրների կարծիքները։ Շարունակելով իր միտքը, Զուրաբ Կերեսելիձեն իր ելույթում կառավարությանը կոչ արեց օրենք մշակել Վրաստանի տարածքով ռադիոակտիվ թափոնների տարանցում բույլ չտալու մասին։

Ինչպես տեսնում ենք, ստացվում է, որ հարկավոր է այս հարցը եւս ամենաբարձր մակարդակով համաձայնեցնել Վրաստանի իշխանությունների հետ։

Վրաստանի այդ դիրքորոշումը ժամանակին լավ ի հայտ եկավ նախկին ԽՍՀՄ-ի խոշորագույն կառույցներից մեկի՝ Հարավային Օսիայի Ինքնավար Մարզի Ջավայի շրջանից դեպի Վլադիկավկազ թունելի կառուցման առթիվ։ Դեռ 1989 թ. այդ կառույցը փակվեց «բնապահպանական» նկատառումներով, թեեւ ամենքի համար պարզ է, որ դա ունի զուտ քաղաքական ատաղձ։ Այն ժամանակ՝ 1989 թ. նոյեմբերին Հարավային Օսիայի Ինքնավար Մարզը որոշել էր դուրս գալ Վրաստանի կազմից եւ Հյուսիսային Օսիայի հետ վերամիավորվելով մտնել Ռուսաստանի կազմի մեջ։

Վրաստանի իշխանություններն ըստ էության «բնապահպանական» կեղծ նկատառումներով շատ կարգով փակեցին նույն ժողովրդի՝ օսերի երկու մասերը միացնող միակ ճանապարհը։

Մեր քաղաքականացված ժամանակներում հարկավոր է հաշվի առնել յուրաքանչյուր խնդրի բոլոր կողմերը։ Բայց միշտ պետք է հիշել, որ բնապահպանական խնդիրները պետք է ծառայեն բարձրագույն գաղափարին՝ հասարակական կյանքի առողջ մթնոլորտին եւ միայն օգուտ տան դրան։

ՌՈԶԱ ԳԱՐԻԲՅԱՆ,
պատմագիտության թեկնածու

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍ

Ադրբեջանը կստանա 31 մլն դոլլար օգնություն

ԲԱՔՈՒ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Անդրկովկասի երկրներին եւ Տաջիկստանին մարդասիրական օգնության հատկացմանն էր նվիրված Ադրբեջանում ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչ Մախմուդ Էլ Սայիդի մամուլի ասուլիսը։ Ադրբեջանին օգնություն ցույց կտան ԱՄՆ-ը, Շվեյցարիան եւ Եվրամիությունը, որոնք համապատասխանաբար կօգնեն ՄԱԿ-ի միջնորդությամբ։ Մախմուդ Էլ Սայիդը լրագրողներին տեղեկացրեց, որ Ադրբեջանը մինչեւ եկող տարվա ամռանը կստանա 31 միլիոն դոլլար։ Օգնությունը կընդգրկի այնպիսի բնագավառներ, ինչպիսիք են պարենամթերքը, գաղթականների եւ տեղահանվածների կարիքները, կրթությունը եւ այլն։ Հայաստանին հատկացվում է 24 միլիոն դոլլար։ Օգնության հատկացումը կանցկացվի երեք փուլով, որոնցից առաջինն արդեն սկսվել է, եւ կտեւի մինչեւ հոկտեմբեր։ Երկրորդ փուլի ընթացքում 1994 թ. հոկտեմբերից մինչեւ դեկտեմբեր Ադրբեջանում առողջապահության կարիքների համար կծախսվի երեք միլիոն, գաղթականների կարիքների համար երկու, իսկ կրթության նպատակով՝ մեկ միլիոն դոլլար։ Երրորդ փուլում այս բոլոր կարիքներին կհատկացվի մնացյալ միլիոն դոլլար։ Օգնության բաշխմանը կմասնակցեն ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն, ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ը, Համաշխարհային պարենային ծրագիրը, ՄԱԿ-ի գաղթականների գերագույն կոմիսարիատը, Բնակչության գաղթի միջազգային կազմակերպությունը եւ այլն։

Բեյարուսի նախագահի բոլոր թեկնածուները հայտնի են

ՄԻՆՍԿ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Հունիսի վերջին Բելառուսի ժողովուրդը կընտրի իր առաջին նախագահին։ Արդեն հայտնի են բոլոր այն ազգանունները, որոնք կնշվեն քվեաթերթիկների մեջ։ Բելառուսի սոցիոլոգիական ծառայությունների հետազոտությունները վկայում են, որ այսօր ամենամեծ հնարավորությունները ունի Վյաչեսլավ Կեբիչը։ Ներկայիս վարչապետին պաշտպանում է նախագահի ընտրել հարցվածների 28 տոկոսը։ Կեբիչը համոզված է գալիք Ռուսաստանի հետ սերտ տնտեսական հարաբերություններ հաստատելու, Բելառուսի ներքին տնտեսական, քաղաքական եւ այլ ճգնաժամերից դուրս գալու օգտին։ Նրա մրցակիցներն են սոցիալիստ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն, որը համարվում է տեղի «Ժիրինովսկին», համահայտնական կոմունիստական կուսակցության առաջնորդ Վասիլի Նովիկովը, Ընդդիմադիր ճակատի հիմնադիր Զենոն Պոզնյակը, խորհրդարանի նախկին խոսնակ Ստանիսլավ Շուշկևիչը, «Պոդդեա» միավորման ղեկավար Ալեքսանդր Դուբկոն։ Հիմնական պայքարը, որը սկսվում է հունիսի 4-ից, ենթադրաբար ծավալվելու է Կեբիչի եւ Լուկաշենկոյի միջեւ։

Պարտք ունեցող ձեռնարկությունները կվաճառվեն

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Յունիսի 3-ին ստորագրած հրամանագրով ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինը արտոնել է պարտք ունեցող ձեռնարկությունների վաճառքը։ Յատկանշական է, որ մի քանի օր շարունակ արդեն խոսվում էր այդ հրամանագրի հնարավոր ստորագրման մասին։ Մասնագետների կարծիքով, ստորագրված հրամանագիրը վերջապես հնարավորություն կտա ճգնաժամից հանել իրական կատեգորիայի ձեռնարկությունները։

Ելցինի առաջարկը մերժվեց

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Յունիսի 2-ի նիստում ՌԴ Դաշնության խորհուրդը մերժեց Ելցինի առաջարկը ռուսական խաղաղարար ուժերն ԱՊՀ ուժերի կազմում վրաց-աբխազական հակամարտության գոտի ուղարկելու մասին։ Քվեարկության ժամանակ միայն մեկ ձայն չի հերիքել հարցի դրական լուծման համար։ Խորհրդի փոխնախագահ Աբդուլլաթիպովի կարծիքով, իրենք դեռ կվերադառնան այդ հարցի քննարկմանը, ենթադրաբար հունիսի 21-ի նիստում։

Իրան-Հնդկաստան գազամուղ

ԹեՀՐԱՆ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Իրանի ձայն» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, Իրանն ու Հնդկաստանը միջազգային մրցույթի են ներկայացրել Իրան-Հնդկաստան գազամուղի նախագիծը։ Իրանցի եւ հնդիկ փորձագետների գնահատումների համաձայն, նախագծի իրագործումը կարժենա 5-6 մլրդ ամերիկյան դոլլար։ Մրցույթի գլխավո՞ր պայմաններից մեկը նախագծին իրանական եւ հնդկական ընկերությունների մասնակցությունն է։

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Պաշտպանական համակարգը ելքը է փնտրում

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Ռուսաստանի ռազմարդյունաբերական համալիրի վիճակը աղետալի անվանեց արդյունաբերության պաշտպանական ճյուղերի աշխատությունների ընկերակցության գործադիր տնօրեն Նիկոլայ Չիկովը։ Այստեղ մամուլ ասուլիսում նա հայտնեց, որ մինչեւ մայիսի վերջը համալիրը պետական պատվերներից ստացել է տարեկան պետպատվերի ընդամենը 12 տոկոսը։

Այնուամենայնիվ, ռազմարդյունաբերական համալիրը ճգնաժամից դուրս գալու հնարավորություններ ունի, գտնում է Չիկովը։ Հարկավոր է փոփոխել ռազմական բյուջեն, այն համապատասխանեցնել պետպատվերին։ Ռազմարդյունաբերական համալիրի ապրանքների ձեռքը կարելի է էապես լցնել, ավելացնելով ռազմական տեխնիկա-

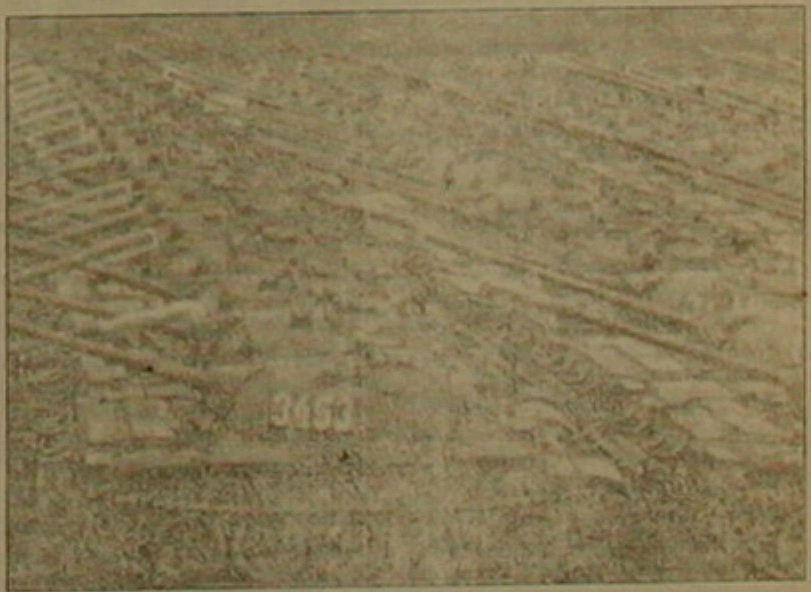

կատարման համար նախատեսված գումարի միայն 3 տոկոսը, պակաս ստանալով 4 տրիլիոն ռուբլի։ Արտադրության անկման ներկա տեմպերի շարունակման դեպքում (տարեկան 48,7 տոկոս) պաշտպանական գործարանները այս տարի հնգամյակի պակաս ռազմական եւ կիսով չափ պակաս քաղաքացիական արտադրանք կարտադրեն, քան 1991 թվականի արտադրությունը։

Չիկովը հավաստեց, որ պաշտպանական համալիրի աշխատողները հունիսի 9-ին պատրաստ են բողոքի կոլեկտիվ քայլ ձեռնարկել ճյուղի փլուզման դեմ։ Համալիրի շատ ձեռնարկություններ 10-15 օրից կկանգնեն աշխատանքից, այդ փակ քաղաքներն ուղեկցելով երկարատեւ աղքատացմանը։ •

digitised by A.R.A.R.@

Էջեր ղարաբաղյան իրադարձությունների եւ խոհերի գրքից

Հարազատ հողի վերեւն անցնում են իմ սրտի միջով

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

Ոչինչ ավելի սարսափելի չէ, քան դատապարտվածության զգացումը

Ստեփանակերտում զանգահարել էին մայրիկիս: Ինձ են փնտրել: Հարկավոր է ճանաչել իմ մորը. չզարմանալու համար, որ նա սովորաբար հաշված րոպեների ընթացքում գտնում է ինձ, երբ նույնիսկ ճանապարհին եմ լինում: Բացառություն չէր կազմում նաեւ այս անգամը: Նա ինձ գտավ Երեւանում: Ասաց, թե հրամանատարն ինձ է փնտրում: Խնդրեց շուտ կապվել նրա հետ: «Լսում եմ, ընկեր պետ».- ասացի ես եւ շուտ կախեցի լսափողը: Մի րոպե անց «Ալինկոյի» միջոցով կապվեցի հրամանատարի հետ:

- Քաղաքանջրուրտը, կամիկազը լսում է,- ասացի ես:

- Կամիկազ, շուտ հետս վերադարձիր է հարկավոր:

- Ինչպիսի եւ ու՞մ համար... թեեւ, հենց հիմա կգնամ հոսպիտալ եւ ամեն ինչ կպարզեմ:

Մեկնեցի հոսպիտալ: Բուժծառայության պետ Վալերի Մարությանից իմացա, որ խոսքը վերաբերում է ամենահմուտ հրամանատարներից մեկին Սամվել Կարապետյանին, Արցախում հայտնի Օհանով ազգանունով, որը վիրավորվել է Հադրութի գրավման ժամանակ: Վիրավորվել է որովայնից: Վիրահատությունից հետո արդեն վեցերորդ օրն է գալարակծկանք տեղի չի ունենում: Աղիները չեն գործում: Կարող է զոհ գնալ [illegible]: Վիրահատությունը հաջողությամբ կատարել է վիրաբույժ Գեւորգյանը, բայց տեղի է ունեցել աղիների կաթված:

Ես երկար նստած էի վիրավոր հրամանատար Սամվել Օհանովի գլխավերեւում: Բարձր ջերմը ամենեւին չէր ծերացնում նրան: Հարցնում էի անում նրա բողոքների մասին: Տհաճությամբ պատասխանում էր հարցերիս եւ այդ ընթացքում կարողանում էր, ցավից կծկվելով, կտրուկ հրամաններ տալ իրեն այցելող ենթականերին, ասես ոչ թե հոսպիտալի վերակենդանացման բաժանմունքում էր, այլ իր հրամանատարական կետում:

Տասը րոպե անց զանգահարեցի Երեւան եւ կապվեցի պրոֆեսոր Անանիկյանի հետ: Խնդրեցի շուտ գալ Ստեփանակերտ: Նա խոստացավ գալ իր, ինչպես ինքն ասաց, մշտական բուժքրոջ Ջուլիայի հետ: Ասացի, որ ամենա կուղարկեն նրա համար:

Ու երեկոյան պրոֆեսորը եկավ: Պավել Անանիկյան, բժշկական ինստիտուտի ընդհանուր վիրաբուժության ամբիոնի վարիչ, Երեւանի գլխավոր վիրաբույժ, տասնյակ մենագրությունների եւ հարյուրավոր հրապարակումների հեղինակ: Երեք օրուգիշեր նա չհեռացավ հիվանդի մահճակալի մոտից, որի կյանքը մազից էր կախված: Հազար ու մի խնդրանքի միջոցներ կիրառեց: Վերջապես վրա հասավ օրը, երբ բոլոր թեթեւացած շունչ քաշեցինք: Ես տեսա, թե ինչպես միջանցքում արտասվեցին երիտասարդ զինվորները, իմանալով, որ իրենց հրամանատարի կյանքին այլեւս վտանգ չի սպառնում:

Պրոֆեսոր Անանիկյանը հաղթանակով վերադարձավ Երեւան, որտեղ իմացավ, որ առողջապահության նախարարությունում դժգոհություն էին արտահայտել այն բանի համար, որ նրան անձամբ էին հրավիրել. իբր ինչու՞ են դիմում նախարարություն կանչելու մասնագետի անունն ընտրելով: Իբր, մենք ինքներս կարողանք ուղարկել: Ճիշտ են նայում անվանի պրոֆեսորին, բնեւ գիտեն, որ նա փրկել է մարդուն: Հաղթ ասում են, հաղթողին չեն դատում:

Գյուղերում քիչ մարդ է մնացել: Մարդիկ ապրում են նկուղներում, թաքնվելով հրանոթային ու հրթիռային հրետակոծումներից: 1991 թվականի դեկտեմբերից նկուղներն անցավ նաեւ Ստեփանակերտը: Դեկտեմբերի 10-ին Ղարաբաղում հանրաքվե անցկացվեց Ղարաբաղի անկախության համար: Առավոտից ես Երեւանում նստած աղոթում էի Աստծուն, որ երկնում պատահած բաց աներ ողջերթի համար: Աստված լսեց իմ աղոթքը: Քառասուն մարդ օդ բարձրացանք: Ողջույթյան վերջինը դեպի Ստեփանակերտ: Քառասունն էլ անկախ դիտորդներ էին, նրանք պետք է հետեւեին հանրաքվեի անցկացմանը: Նրանց մեջ էին ԽՍՀՄ ժողովրդական դեպուտատներ Յուրի Աֆանասեւը եւ Վլադիմիր Սմիռնովը, գրողներ, լրագրողներ տարբեր երկրներից, հասարակական գործիչներ տարբեր հանրապետություններից, Մոսկվայից եւ Լենինգրադից:

Հանրաքվեից հետո, ասես Աստված կարգադրեց, որպեսզի մեր հյուրերը վկա լինեին հրթիռային հրետակոծության: Թիրախը Ղարաբաղի մայրաքաղաքն էր: Զարկում էին Շուշիից եւ Խոջալուից, Մալիբեյլիից ու Ջանհասանից, տասնյակ կրակակետերից: Եվ բոլորը Ստեփանակերտի վրա: Հավանաբար ոչինչ այնքան ցնցող չէ, որքան «Ալազանի» հրթիռի ճչացող ու սուլող երկարաձիգ ձայնը:

Ամեն օր նոր զոհեր, նոր վիրավորներ: Հավանաբար ստեփանակերտցիները դեկտեմբերյան այն հետհանրաքվեային օրերից սկսեցին աստիճանաբար տեղափոխվել նկուղները: Յուրի Աֆանասեւը փաստական նյութերի պաշտպանով հարկադիր գերվածության ամբողջ երեք օր հաստատ պարբերաբար զանգահարում էր Ելցինին, մարշալ Շապոշնիկովին եւ Ռուսաստանի ներքին գործոց նախարար Բարաննիկովին: Զանգում էր կի տասնյակ տեղեր: Նա կրքոտ կերպով պատմում էր, թե այդ պահին ինչ էր տեղի ունենում Ստեփանակերտում, ժամանակ առ ժամանակ լսափողը ձեռքին մեկնում էր պատուհանին՝ զրուցակիցներին հնարավորություն տալով լսելու «Ալազանի» սուլոցն ու պայթյունը:

1992 թվականի հունվարի տասներեքից «Գրադի» առաջին կրակահերթով սկսեցին Շահումյանովսկի, իսկ հունվարի տասից Ստեփանակերտի ոչնչացումը: Ամեն թռիչքով ուղղաթիռները, որոնք ալյուր եւ վառելիք էին բերում Ղարաբաղ, դուրս էին բերում կանանց, ծերունիների, երեխաների, հիվանդների: Ստեփանակերտում անհնար էր հանդիպել պարապ-սարապ շրջողների: Քաղաքն ապրում էր նկուղներում, ծննդաբերում էր նկուղներում, մեռնում էր նկուղներում, վիրավորներին մահից փրկում էր նկուղներում: Մայրս սկսեց շատ-շատ հիվանդանալ, նա առողջությունը կորցրել էր երկար տարիների սպիտակյան ճամբաներում գտնվելով: Գրեթե ամեն շաբաթ թռչում էի Երեւան ու ետ: Ու երբ մայրիկս շատ փաստացավ, առաջարկեցի գնալ ժամանակավորապես մեկնել Երեւան: «Կբռնվես ու կլի կլնրադառնաս», ասացի ես: «Դու հո գիտես, թե օրական քանի տասնյակ մարդ է զանգահարում ինձ եւ, հասցնելով, որ տանն եմ, դիմում են լսափողը: Միայն գիշերն եմ հանգստանում զանգերից, երբ բոլոր մտնում ենք նկուղները: Չէ, ինձ ոչ մի դեպքում չի կարելի, որ ես գնամ: Կասեն, որ ես մայրն էլ է գնացել, ուրեմն մեր գործերն անհուսալի են: Իսկ դա սարսափելի բան է, երբ մարդիկ հույսը կտրում են: Ականջիդ օղ արա՝ ոչինչ ավելի սարսափելի չէ, քան դատապարտվածության զգացումը»:

Հրճվում են ոչ միայն թռչունները, այլեւ ձկները...

Կանցնեն տարիներ: Կանցնեն դարեր: Ազատ երկիր Նաիրին կծնի նոր Եղիշե, որը կգրի ղարաբաղյան Ավարայրի պատմությունը: Եվ այդ պատմության մեջ կլինեն հերոսների անուններ, գյուղերի ու ավանների անուններ, որոնք սրբացներ դարձան թշնամու ճանապարհին: Եվ կրացահայցի նա աստղել դարձած զոհավարների կերպարները: Ու դրանց մեջ կլինեն անպայման Վարդան Մամիկոնյաններ: 20-րդ դարի: Անձամբ ես գիտեմ, թե ով կլինի այդ մարդը, բայց դեռ վաղ է այդ մասին խոսելը: Դրա համար կան երկու հանճարեղ հեղինակներ, որ իրավունք կունենան հրապարակելու 20-րդ դարի խիզախ Վարդան Մամիկոնյանի անունը: Դրանք են ժողովուրդը եւ ժամանակը: Այնուամենայնիվ, ազոտ եմ խորհուրդ տալ ապագա Եղիշեին, որ հանկարծ չմոռանա հերոս օդաչուներին: Յակ-40 ինքնաթիռի եւ Մի-8 ուղղաթիռների օդաչուներին:

Բավական է նայել Ղարաբաղի քարտեզին հասկանալու համար, թե մինչեւ Լաչինի ազատագրումը ինչ անհնար էր Ղարաբաղի բնակչության կյանքը առանց ուղղաթիռների: Դա նշանակում է, պատմական արդարությունն է պարտավորեցնում այսօրվա տարեգիրներին ամենայն մանրամասնությամբ նկարագրելու հայ օդաչուների սխրանքները: Բոլորի: Ողջերի եւ մեռածների:

Երբ 1992 թվականի փետրվարին վերացվեցին Խոջալուի եւ դրա շրջակայքի կրակակետերը, հասկացանք, որ միայն ուղղաթիռներով անհնար է ապահովել Շուշիի ազատագրման հաջող իրագործումը: Խոջալուի անկումը բացեց Ստեփանակերտի օդակայանը, եւ հնարավոր դարձավ Յակ-40-ի թռիչքները վերականգնել: Սակայն դրված էր նոր երթուղու բացման խնդիրը: Բոլոր մասնագետները գիտեին, որ նախկինում մշակված երթուղին, ըստ էության, այլընտրանք չունի: Հարկավոր էր թռչել Ստեփանակերտի վրայից, հասնել Աղդամ, օգտվելով այնտեղի օդակայանի սարքավորումից, հետո շրջվել դեպի Ասկերանի վրայով վայրէջք կատարել Ստեփանակերտի միակ օդակայանում: Բայց հիմա, չնայած այն բանին, որ վերացված է այնտեղի արգելքը, ինչպիսին Խոջալուն էր, մենք, այդուհանդերձ, չենք կարող նույնիսկ մոտենալ Աղդամին:

Շարունակելի

Սկիզբը՝ 21, 25, 28 մայիս, 1 հունիս

Ժողպատգամավո՞ր, թե հասարակ մահկանացու...

Վաղնջական այն օրերին, որոնց մասին երանությամբ է հիշում Աստվածաշունչը, աստծո ընտրյալն իսկ՝ Մովսես մարգարեն, սնվում էր աստծո տվածով՝ վայրի մեղրով ու մորեխով:

Այդ երանելի ժամանակներում կենսոլորտն աղտոտող արդյունաբերություն չկար, գյուղատնտեսություն չկար:

Գիտական կոչումներ ունեցող այրերը հաշվել են, որ մորեխաբուծության եւ ժողովման այդ մակարդակի վրա գտնվող յուրաքանչյուր մարդակերպի արդուստի նվազագույնն ապահովելու համար անհրաժեշտ է վայրի մեղուների եւ մորեխների կողմից արդեն յուրացված տասը քառակուսի կիլոմետր տարածք:

Ցանկացած ժողպատգամավոր կարող է վերցնել Լոս Անջելեսից նվեր ստացած իր ծեծի փոքրածավալ էլեկտրոնային հաշվիչը եւ դյուրությամբ հաշվել, որ ըստ այդմ՝ մոլորակը կարող է կերակրել շուրջ տասը միլիոն ընտրող եւ ընտրյալ: Այդ թվում, Հայաստանի Հանրապետության քառասուն հազար քառակուսի կիլոմետրը կարող է մորեխով ապահովել երկու հազար ութ հարյուր ազատ ու անկախ քաղաքացու:

Դա շա՞տ է, թե՞ քիչ:

Եթե հարցին մոտենանք պրեզիդենտական ու վարչապետական, կամ առ ի չգոյե լավագույնին՝ գեթ ժողպատգամավոր դառնալու ցանկություն ունեցող բոլոր «լիդերների» քանակի տեսանկյունից՝ քիչ է, իսկ բոլոր կանգառներում դրանց բոլորին հայհոյող ժողովրդի տեսանկյունից՝ շատ:

Կարծում ենք, երկու մոտեցումներն էլ թերի են:

Ինչու՞:

Եթե աստծո ընտրյալի պես աստծո տվածով բավարարվենք եւ կերակրվելու հնարավորություն ստացած երկու հազար ութ հարյուր արարածներին էլ պատասխանատու պաշտոնյա եւ անպատասխանատու ժողպատգամավոր դարձնենք, կառավարելու ժողովուրդ չի մնա, իսկ եթե բոլորին դարձնենք ավտոբուսների դռներից կախված անկախ ժողովուրդ, կառավարողներ չեն մնա եւ մեզ ոչ թե առաջավոր, հետամնաց տերություն էլ չեն համարի...

Ըստ երեւույթին, նախնիք էլ են նման հաշվարկ կատարել եւ եկել այն եզրահանգման, որ երկու հազար ութ հարյուր մորեխակերը քիչ է: Այդ նկատառումով էլ անցել են գյուղատնտեսության զարգացմանը. վարել են, ցանել ու հնձել, անասնապահությամբ զբաղվել... Դարերի ընթացքում աստիճանաբար դադարել են մորեխ ուտելը, եւ նախ ընտրյալները, ապա եւ ընտրողները անցել են այծի, ոչխարի, տավարի եւ նույնիսկ բոլունի մսին:

Այդ կերպ մարդկանց պատկառելի քանակ է կերակրվել մինչեւ այս դարասկիզբը. 1920 թվականի Հայաստանն արդեն մի կերպ, բայց կերակրում էր շուրջ յոթ հարյուր հազար գյուղացի, մի տասնյակ հազար պաշտոնյա եւ մի քանի քաղաքացի...

Բայց, արի տես՝ դրանով չգոհացանք:

Նույն քսանական թվականներին որոշվեց հիմնականում ագրարային երկիրը վերածել զարգացած արդյունաբերական երկրի: Տխրահռչակ սոցիալիստական կարգերի առաջին ու վերջին յոթանասուն տարին հագեցած էին Բանաֆեռսենից մինչեւ Սիբկոմբայն՝ զանազան կառույցների մասին ականջ հոգնեցնող թմբուկով, «սովետական ժողովրդի կենսամակարդակն էլ ավելի բարձրացնելու» մասին «պրոպագանդիստական» կարգախոսներով...

Մինչդեմոկրատական Երեւանում երկու անգամ ավելի բնակիչ կար, քան 1920 թվականի ողջ Հայաստանում: Իսկ ամբողջ Հայաստանու՞մ... Մեր բազմաչարչար հողը կերակրում էր երեք եւ կես միլիոն իրավազուրկ, փակի տակ պահվող քաղաքացի... Քաղաքային ավտոբուսի դռներն իսկ մինչեւ չփակվեին՝ վարորդն իրավունք չուներ շարժվելու...

Տասնյակ քաղաքներ էին առաջացել, որտեղ շարժվելու տեղ չկար: Շենքերն սկսել էին դեպի վեր աճել... Մի երկու ամիս չաշխատեիր՝ է՛լ բաղային, է՛լ երջանիկ, է՛լ... Անհամար արդյունաբերական ձեռնարկությունները ծխում էին օր ու գիշեր, աղտոտում մթնոլորտը...

Տեսա՞նք չէ՞, հասը հասել ենք... Այդ պես որ շարունակվեր՝ իրո՛ք «կհասնեինք ու կանցնեինք» նրանց, որոնց հասնել իսկ չի թույլատրվում...

Պատմությունը բազմիցս ապացուցել է, որ աշխարհը միայն ժողպատգամավորներով չէ բնակեցված. գտնվել են նաեւ անհրաժեշտ պահին ծառայող անձինք: Բայց այնժամ իսկ՝ երբ երկրագնդի գերբնակեցման սպառնալիքը դեռ հազարամյակներ ուներ իր առջեւ, այսինքն՝ աստվածաշնչյան երանելի ժամանակներում, մարդիկ արդեն համբերատար չէին: Ոմանք խայտերն ուտած քաղցում էին բավարարվել «աստծո տվածով» եւ նույն պահին, երբ աստծո պատգամները ջախջախված իջնում էին Սինայից, մյուսները խարույկ էին վառել, «ոսկե էին պաշտում ու հարբած պարում»՝ ծաղրելով ցավ ու ծով կյանքի:

Համբերատար չէին եւ մեր՝ զարգացած արդյունաբերության ժամանակաշրջանի մարդիկ:

Երբ Գորբաչովն ու Կ°ն ձեռնարկեցին նորից մորեխակերության անցնելու աստվածահաճո գործը, շատ էլ երը հասկացան նրանց համամարդկային նպատակները: Եղան «չուառականներ» անձինք, որ դեմ էին «վերակառուցմանը»: Բայց ժողովուրդը, չնայած իր այդ առանձին բաղադրիչների, մեղմ ասած՝ միամտությանը, իմաստուն գտնվեց, «երեսի վրա ծգեց» աշխատանք, ուսում, ամեն ինչ եւ անցավ «հին աշխարհը քանդելուն եւ նորը»... չկառուցելուն:

Նախավերջին հեղափոխման երգիչը միշտ էր նկատել՝ «Ինչեր ասես որ չեն անի ամբոխները խելագարված»...

Մինչ այդ էլ՝ հոգեբույժները նկատել էին, որ խելագարներն ընդհանրապես ընդունակ են ամեն ինչի: Քանի դեռ Հայաստանը չէր անկախացել՝ դրանք իրենց հայտարարում էին Հնդկաստանի փոխարքա, իսկ հենց որ իմացան, որ այդպիսի սպառնալիք է կախվել Հայաստանի գլխին՝ սկսեցին իրենց Հայաստանի վարչապետ հռչակել, նույնիսկ այցեքարտեր տպագրել այդ տիտղոսով... Բարեբախտաբար բոլոր երազանքները չէ, որ իրականանում են... Բայց դժբախտաբար չիրականացան եւ ամբոխների սպասելիքները: Վերջին տասնամյակներում մեկ երկու ռուբլի արժեցող մսով, տասը կոպեկանոց ձվով ու երեսուն կոպեկանոց մածունով սնվելու սովոր ամբոխը, միայն անկախանալուց հետո տեսավ, որ ջերմուկն իր համար մեծ շքեղություն է, մատչելի միայն «փողատերերին»... Հարկ է նշել, որ միտինգային հռետորներն ամբոխին մարգարեի սնունդ չէին խոստացել, քանզի ամբոխն իսկ չէր հավատա, որ թեկուզ մի տինգավորներին կերակրելու համար բավարար վայրի մեղր ու մորեխ կճարվի մեր օրերի դաշտերում: Նրանք խոստացել էին կերակրել ջերմուկով, մոլիբդենով եւ մի քիչ էլ «Գրությամբ»... Բայց պարզվեց, որ նշված կերակրատեսակներն այնքան էլ սննդարար չեն, բացի այդ՝ բնակչության քանակը բազմիցս գերազանցում է մեր լղրձուկ հնարավորությունները:

Ինչպես միշտ, այս անգամ էլ խելացի մարդիկ անհրաժեշտ պահին ծառայեցին անհրաժեշտը: Եթե լեռը չի հեռանում Մուհամեդից, Մուհամեդն է հեռանում: Եթե արդյունաբերությունը եւ գյուղատնտեսությունը քայքայված երկիրը չի կարող երեք եւ կես միլիոն բնակիչ կերակրել, ապա թող բնակիչներն իրենց համար այլ երկիր փնտրեն: Եվ սկսվեց արտագաղթը, առանց յաղթանի օգնության, առանց հարկադրանքի, լիովի՛ն դեմոկրատական միջոցներով: Քաղցած մնալով, յուրաքանչյուրն ինքն էր վճռում «ընտանյոք հանդերձ» գաղթել մերձավոր կամ հեռավոր «արտերկիր»... Գործընթացն այնքան հաջող է ընթանում, որ նույնիսկ կարիք չի զգացվում այդ հարցը դնել Գերագույն խորհրդի մոտակա նստաշրջանի քննարկմանը:

Կասկած չկա, որ եւս մեկ երկու տարի՝ եւ Հայաստանի Հանրապետության բնակչության քանակը կմոտենա գիտական այրերի հաշվարկած քանակին, լիովի կբավարարվի սնունդով, քանզի անմշակ մնացած դաշտերում անարգել բազմանում է... մորեխը: Փոքր ինչ մտահոգում է մեղուների վայրենացման խնդիրը: Առաջարկում ենք այս հարցն արդեն մտցնել Գերագույն խորհրդի մոտակա նստաշրջանի քննարկելիք հարցերի մեջ, ինչպես նաեւ հոդվածի սկզբում շոշափված հարցը՝ երկու հազար ութ հարյուր մորեխակերը ժողպատգամավո՞ր պիտի հռչակվեն, թե՞ հասարակ մահկանացու...

1994 թվի անկախության օրը

Հ. ՎԱՍԻԼՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Միջազգային

Անդրկովկասում եւ միջինասիական տարածաշրջանում կրած անհաջողություններից եւ համիսլամական թուրքական տարածքի ստեղծման վերաբերյալ փայփայած հույսերի հերթական անգամ ի դերեւ ելնելուց հետո թուրքական դիվանագիտությունն այս անգամ հայացքն ուղղում է դեպի հյուսիս՝ ռուսական ազդեցության գոտու ընդլայնման առաջն առնելու, իսկ ամենակարեւորը՝ սլավոն ժողովուրդների վերամիավորումը թույլ չտալու նպատակով, ռազմավարական դաշնակիցներ է որոնում սլավոնական շղթայի ներկայումս ամենաթույլ օղակ Ուկրաինայում։ Հենց այս տեսանկյունից էլ պետք է գնահատել Սուլեյման Դեմիրելի պաշտոնական այցը Կիեւ եւ նրա բանակցությունները նախագահ Կրավչուկի հետ։ Եւ բոլորովին պատահական չէ, որ այցը համընկավ Ղրիմի թերակղզու պատճառով Մոսկվա-Կիեւ հարաբերությունների հերթական բարդացման ժամանակաշրջանին։

ԹՈՒՐՔԻԱ

«Շրջադարձ դեպի հյուսիս»

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՋՈԼՅԱՆ

Խորհրդանշական է, որ այցի նախօրյակին Անկարայում Թուրքիայի նախագահը ընդունելություն էր կազմակերպել մայիսի 19-ի տոնակատարությանը մասնակցելու համար Թուրքիա հրավիրված Ղրիմի թաթարների պատվիրակության համար եւ իր ելույթում արտահայտել էր հետեւյալ ուշագրավ մտքերը. «Թուրքերին երկրի երեսից բնաջնջելու փորձերը նոր չեն, սակայն, փառք աստծո, թրքությունը չանհետացավ, եւ Անատոլիայի հողերում ծածանվում է թուրքական դրոշը։ Անհնար է իրարից առանձնացնել Թուրքիային եւ Ղրիմի թաթարներին։ Մենք բոլորս թուրք ենք եւ անբաժան ենք»։

Այցի հիմնական նպատակը լուսաբանում են նաեւ մեկնաբան Հալդի Ունենգիի «Հյուրրիեթի» մայիսի 25-ի համարում շարադրած մտքերը։ Հեղինակը «Մի հայացք Ղրիմին» խորագրով հոդվածում, պատմական էքսկուրս կատարելով թուրք-թաթարական կապերի անցյալին եւ Ստալինի օրոք Ղրիմի թաթարների բռնի տեղահանման մանրամասներին, մասնավորապես գրում է.

«Անամոք ռուս ազգայնական եւ թաթարների ոխերիմ թշնամի Յուրի Մեշկովի ընդունած ուղեգիծը՝ Ղրիմը Ուկրաինայից անջատելու եւ Ռուսաստանին վերամիավորելու մասին, խոսք բաց թողեց ռուս-ուկրաինական հարաբերությունները։ Ղրիմի 300 հազար թաթար մեր հայրենակիցները, որոնք կազմում են թերակղզու բնակչության մեկ տասներորդը, իրենց հայրենիքի շուրջ ծավալված այս հակաիրավական [illegible] ընտրում են «երկու չարյաց փոքրագույնը» եւ պաշտպանում են ուկրաինացիներին։ Իսկ մենք, որպես (օսմանյան) կայսրության ժառանգորդներ եւ թուրքական ընտանիքի անդամներ, երբեք չպետք է մոռանանք Ղրիմի թաթարներին, որոնց հետ համատեղ հաղթանակ ենք տոնել Մոսկվայի դեմ Ակերմանի ամրոցի մոտ 1068 (1651-1652) թթ.։

Թուրքիան, իրոք, «չի մոռանում» իր «հայրենակիցներին»։ Դա լավագույնս արտահայտվեց Դեմիրելի նախ Կիեւում, ապա նաեւ ինքնավարության երկրորդ կենտրոն [illegible] կազմակերպված մամլո ասուլիսների ժամանակ։ «Ոչ ոք չպետք է անհանգստանա մեր հարաբերությունների (թուրք-ուկրաինական եւ թուրք-մոլդովական) զարգացումից, քանի որ դրանք ուղղված չեն երրորդ երկրի (թե՝ Ռուսաստանի) դեմ», ընդգծեց Թուրքիայի նախագահը, ինչը դիվանագիտության լեզվով հակառակ իմաստ է արտահայտում։ Այդ նույն խոսքերն էր օգտագործել իր միջինասիական շրջագայության ժամանակ դեռ վերջերս Սուլեյման Դեմիրելը՝ փորձելով քողարկել ակնարկվող երրորդ երկրին տարածաշրջանից դուրս մղելու ծրագրերը, ինչին հետեւեցին Ռուսաստանի կիրառած տնտեսական պատժամիջոցները (այլ կերպ չի կարելի որակավորել ռուսական ուղղու ծնունդը) եւ Ռուսաստանի զինված ուժերի ակտիվությունն ԱՊՀ արտաքին սահմաններում (Տաջիկստան, Անդրկովկաս)։

Ներկայումս Անկարան գործում է հերթական սխալը, թուրք-ուկրաինական եւ թուրք-մոլդովական հարաբերություններում ակտիվորեն խաղարկելով Ղրիմի թաթարների եւ գագաուզների գործոնը։ Փաստորեն Կիեւ եւ Քիշնեւ կատարած այցերի ընթացքում ստորագրված տնտեսական պայմանագրերի հնարավորությունը բավականին փոքրամասնությունների տնտեսական, հետեւաբար նաեւ քաղաքական վիճակի բարելավումն է, ինչը կարող է հանգեցնել վերջիններիս անջատողական ձգտումների ուժեղացմանը։ Դա հազիվ թե ընդունվի Կիեւում եւ Քիշնեւում։ Կասկած չկա, որ Ղրիմի հարցում Անկարայի ուկրաինամետ կեցվածքը չի վրիպի նաեւ Մոսկվայի ուշադրությունից։ Հավանաբար այդ էր պատճառը, որ Մոլդովայում տված հարցազրույցում Դեմիրելը թաթարների եւ գագաուզների նկատմամբ դրսեւորվող հետաքրքրությունը բացատրում էր «այդ ժողովուրդների առաջ ունեցած պատմական պարտավորություններով»։ Բայց նա չէր մոռանում նաեւ իր երկրի ստանձնած դերը՝ ընդգծելով, թե «Թուրքիան, վերջին հաշվով, մեծ տերություն է եւ իրավունք ունի իր խոսքն ասել տարածաշրջանի խնդիրների վերաբերյալ»։

Տեղին է ասել, որ Թուրքիայի այսօրվա տնտեսական ծանր կացության հիմնական պատճառները թաքնված են նրա գերտերության դառնալու ձգտումների հետեւում, ինչին նա պատրաստ չէ ոչ նյութապես, ոչ էլ բարոյապես։ Ինչ նոր հարված կհասցնի Թուրքիային «արշավանքը դեպի հյուսիս», ցույց կտա ժամանակը։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Չմիանալու շարժման խորհրդաժողով

ԿԱՀԻՐԵ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Տարածաշրջանային հակամարտությունների կանխման ու կարգավորման մեխանիզմի ստեղծումն էր Չմիանալու շարժման II-րդ խորհրդաժողովի մասնակիցների քննարկման թեման, որն անց էր կացվում Եգիպտոսի մայրաքաղաքում արտաքին գործերի նախարարների մակարդակով։

Դիտորդները առանձնացնում են Սիրիայի արտգործնախարարության ղեկավար Ֆարուք Շարաայի եւ Իրանի արտգործնախարար Մոհամմեդ Սայիդ Ալ Վելայաթիի ելույթները խորհրդաժողովում։ Ֆ. Շարաայի կարծիքով, չնայած համաշխարհային քաղաքականության մեջ չմիանալու շարժման երկրների ունեցած նշանակալից դերին (այն միավորում է աշխարհի պետությունների ավելի քան կեսին եւ նրա բնակչության գրեթե մեկ երրորդ մասին), այն ի վիճակի չէ հաղթահարել զարգացող երկրների առջեւ առկա սուր հիմնախնդիրները։

Իրանի դիվանագիտության ղեկավարը ներկայացրեց Պարսից ծոցի պետություններից հետո Իրանի նկատմամբ ՄԱԿ-ի ընդունած բոլոր բանաձեւերը Բաղդադի կողմից կատարելու առաջարկներ։ Նա դիմեց Չմիանալու շարժմանը պահանջելով չհետեւել միջազգային տնտեսական պատժամիջոցներին եւ «դրանով իսկ վերջ տալ իրաքյան ժողովրդի տառապանքներին»։ Մ. Ս. Ալ Վելայաթին նշեց, որ Իրանում չկա ոչ մի քուրդ փախստական։

Ուշադրության գրավեց նաեւ Պակիստանի արտգործնախարար Սարդար Ասիֆ Ահմադ Ալիի հայտարարությունը։ «Պակիստանը, ասաց նա, ունի միջուկային ներուժ, բայց Իսլամաբադը պատրաստ է վերաբերվել միջուկային զենքի արտադրման գաղափարին»։ Նախարարը նաեւ խոստովանեց, որ իր երկիրը զանգվածային ոչնչացման զենքը վերացնելու մասին պայմանագիրը կստորագրի միայն Հնդկաստանի հետ միաժամանակ կամ բազմակողմ համաձայնագրի շրջանակներում։

Խորհրդաժողովի կողմնակի ծառայությունները Իրանի արտգործնախարարության ղեկավար Ալի Աքբար Վելայաթիի ակտիվ գործունեությունը։ Նա հանդիպումներ է անցկացրել Պարսից ծոցի արաբական երկրների նախարարների հետ, ինչպես նաեւ բանակցություններ է վարել Եգիպտոսի արտգործնախարար Ամր Մուսայի հետ։ Դա Եգիպտոսի եւ Իրանի նախարարների առաջին պաշտոնական շփումն է 1979 թ. ի վեր։

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Համաձայնագիր Հայաստանի եւ Իրանի միջեւ

Հունիսի 3-ին Երեւանում համագործակցության համաձայնագիր ստորագրվեց ՀՀ կառավարությանն առընթեր ստանդարտացման, չափագիտության եւ սերտիֆիկացման վարչության եւ Իրանի Իսլամական Հանրապետության արդյունաբերության նախարարության ստանդարտների եւ արդյունաբերական հետազոտությունների ինստիտուտի միջեւ։ Համաձայնագիրը ստորագրեցին ՀՀ կառավարությանն առընթեր ստանդարտացման, չափագիտության եւ սերտիֆիկացման վարչության պետ Ղուկաս Սեհրաբյանը եւ Իրանի արդյունաբերության նախարարության ստանդարտների եւ արդյունաբերական հետազոտությունների ինստիտուտի նախագահ Միր Ահմադ Սադաթը։

Համաձայն փաստաթղթի, կողմերը զարգացնելու եւ ամրապնդելու են համագործակցությունը ստանդարտացման, չափագիտության եւ սերտիֆիկացման բնագավառում, մասնավորապես, միմյանց կտրամադրեն ազգային ստանդարտները, նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթերը, ինչպես նաեւ բնագավառի տարբերական ինֆորմացիոն մամուլի նյութերը։ Երկու երկրները համագործակցելու են նաեւ ստանդարտացման, չափագիտության եւ սերտիֆիկացման բնագավառում կադրերի պատրաստման, մասնագետների փոխանակման, ինչպես նաեւ ուսումնական ձեռնարկների, մեթոդական փաստաթղթերի պատրաստման աշխատանքների կազմակերպման գործում եւ ստեղծելու են բարենպաստ պայմաններ այդ համագործակցության համար։ Ն Տ

ՏԱՍՏՈՒՏԱ

Մեծ Բրիտանիայի գիտնականները բացահայտեցին սրտի եւս մի գաղտնիք

ԼՈՆԴՈՆ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ։ Սրտի դեմ անվերջ բվացող պայքարում մի քայլ եւս արեցին բրիտանացի գիտնականները։ Օքսֆորդի Ջոն Ռեդքլիֆի հիվանդանոցի բժիշկները կարողացան պարզել մարդու օրգանիզմ սրտի բացիլի ներթափանցման ուղիներից մեկը։ Նրանք բացահայտեցին, որ բացիլը փոխում է «արտաքինը», եւ այդպիսով խաբում օրգանիզմի բնական պաշտպանական համակարգին, որը դեռեւս ի վիճակի չէ ոչնչացնել այն։ Մասնագետներն այն կարծիքին են, որ այդ հայտնագործությունը կօգնի հաղթելու նենգ հիվանդությանը։

Հունգարիային պետք չէ Արեւմուտքի օգնությունը

ԲՈՒԴԱՊԵՇՏ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ֆրանսիական «Ֆիգարո» թերթին տված հարցազրույցում խորհրդարանային վերջին ընտրություններում հաղթանակ տարած Հունգարիայի սոցիալիստական կուսակցության նախագահ Դյուլա Հորնը հայտարարեց. «Հունգարիան պետք է ավելի մեծ ուշադրություն դարձնի Արեւելյան Եվրոպայի մյուս երկրների հետ կապերի զարգացմանը։ Հունգարիան իր տնտեսության վերականգնման համար Արեւմուտքի օգնության կարիքը չունի։ Իր տնտեսական կարողությունների արդիականացման համար նա պետք է հետեւի միակ քաղաքական գծին. սովորական հարաբերություններ պահպանել բոլոր այն երկրների հետ, որտեղ հետաքրքրություն կա դրանց նկատմամբ»։

Չնայելով բանաձեւին

ԿԱՀԻՐԵ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Չնայած ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում կրակն անհապաղ դադարեցնելու եւ Եմենում հաշտության բանակցություններ սկսելու բանաձեւի ընդունմանը, այնտեղ այսօր շարունակվում են մարտերը ավիացիայի, տանկերի եւ հրետանու կիրառմամբ։ Հյուսիսցիների զորքերը դարձյալ փորձում են մտնել հարավային մայրաքաղաք Ադեն, իսկ հարավցիները կատաղի դիմադրություն են ցույց տալիս։ Ստացվող հաղորդումների համաձայն, հյուսիսցիները շրջանցել են քաղաքը, առանձին տեղամասերում դրան մոտենալով մինչեւ 15 կմ։

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքիայի կանոնակարգը վիճարկվում է

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 2 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ։ Այսօր այստեղ աշխատանքն սկսեց Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության անդամ պետությունների տրանսպորտի խմբի աշխատանքը։ Նրա նիստերին մասնակցում են համագործակցության անդամ բոլոր 11 երկրների պատվիրակությունները եւ Լեհաստանի, Եգիպտոսի, Սլովակիայի, Թունիսի եւ Իսրայելի դիտորդները։

Ռուսաստանի պատվիրակությունն առաջարկեց օրակարգի մեջ մտցնել Թուրքիայի կողմից հուլիսի 1-ից ուժի մեջ մտնող «Սեւծովյան նեղուցներով նավագնացության կանոնակարգի» հետեւանքները սեւծովյան երկրների համար» հարցը։

«Կանոնակարգը ուղղակի հակասում է 1936 կոնվենցիային, որով սահմանված է սեւծովյան նեղուցների ռեժիմը, եւ ծովային իրավունքի համընդհանուր նորմերին, ասաց Ռուսաստանի պատվիրակության ղեկավար, տրանսպորտի փոխնախարար Նիկոլայ Կազանցեւը։ Կանոնակարգում անհարգալից վերաբերմունք է արտահայտված միջազգային նավագնացության նկատմամբ»։

Թուրքական պատվիրակությունը չի համաձայնում այդ հարցը խմբի օրակարգի մեջ մտցնել, պատրվակ բերելով, թե այդ մարմինը իրավասու չէ քննարկելու Թուրքիայի ազգային օրենսդրությունը։ Ռուսաստանի պատվիրակության առաջարկությունը պաշտպանեցին Բուլղարիայի, Հունաստանի, Հայաստանի եւ Ուկրաինայի ներկայացուցիչները։

Նեղուցների ռեժիմի հետ կապված սուր կացությունը երկրորդ պլան է մղել սեւծովյան տարածաշրջանի երկրների միջեւ ավտոմոբիլային ու մայրուղային փոխադրումների պայմանների ներդաշնակման ու միասնականացման խնդիրները, որոնք նախատեսվում է քննարկել այդ խմբի նիստում։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է «INFOTEC 6500» մակնիշի գերժամանակակից ֆաքս, «OPEL REKORD HONDA PRELUD» եւ «MERCEDES JEEP» մեքենաների դուռ պահեստամասեր։

Զանգահարել 25-55-92 հեռախոսահամարով

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հատուկ դասընթացների բաժինը

կազմակերպում է

Հասարակական քաղաքականություն եւ կառավարում դասընթացի երրորդ փուլը, որի մասնակիցներին կտրվի վկայական

Կառավարում եւ գործարարություն
Դասախոս՝ ԴՈՒԳԼԱՍ ՇՈՒՄԱՎՈՆ
Երկուշաբթի, չորեքշաբթի օրերին՝ ժ. 18:00-20:00
Դասախոսությունները տեղի կունենան 1994 թ. հունիսի 6-ից օգոստոսի 10-ը։

Հասարակական քաղաքականություն եւ կառավարում
Դասախոս՝ ԴՈՒԳԼԱՍ ՇՈՒՄԱՎՈՆ
Երեքշաբթի, հինգշաբթի օրերին՝ 18:00-20:00
Դասախոսությունները տեղի կունենան 1994 թ. հունիսի 7-ից օգոստոսի 11-ը։

Դասընթացին գրանցվել կարելի է մինչեւ 1994 թ. հունիսի 6-ը

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Գույնը պոեզիա է, նկարը՝ մեղեդի

Այսօր, ժամը 13-ին, Արդի արվեստի թանգարանում կբացվի գեղանկարիչ Ռազմիկ Հաջիկյանի անհատական ցուցահանդեսը:

Նա երբեք չի եղել Կիլիկիայում: Բայց կա արյան հիշողություն: Իր նախնիներից ժառանգած այդ հիշողությամբ է նաև առաջնորդվում Ռազմիկ Հաջիկյանը, երբ ստեղծում է իր արվեստը:

Նա երբեք չի պատկերել Կիլիկիան, բայց նրա արվեստը կորուսյալ աշխարհի ոգեղենությամբ է շնչում:

Ռազմիկ Հաջիկյանը ծնվել է 1954 թվականին Երևանում, ավանդապահ հայ ընտանիքում, որ որպես կենդանի պատում է բերել կարոտը եղեռնական հայրենիքի, հիշողությունը արյան ու կարոտի ճանապարհների, որ կարելի էր հանգրվան գտնել, բայց ոչ հայրենիք: Այդ հուշը, ճանապարհը, կարոտը, հույսը մինչև հետո գույներ դառնային, զգացողությունները՝ նրբագծեր, աշխարհընկալումը՝ յուրահատուկ նկարչական աշխարհ: Ռազմիկը սովորեց Փանոս Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի ուսումնարանում, գեղագիտության դիպլոմով 1983 թ. ավարտեց նաև Երևանի գեղարվեստաթատերական ինստիտուտը: Անսպասելի չէր նրա անցումը ռեալիստական նկարչությունից դեպի վերացականը: Վաղ շրջանի դիմանկարներում, բնանկարներում, կոմպոզիցիոն աշխատանքներում արդեն առկա են վերացական մտածողության, նկարելաձևի տարրեր:

Վերադարձը հայ մանրանկարչության ավանդներին նկատելի միտում է ժամանակակից շատ նկարիչների մեջ, սակայն Ռազմիկ Հաջիկյանի վերադարձը դեպի միջնադարյան արվեստ շատ ավելի ոգեղեն բնույթ է կրում, ավանդականի զգացումը ոգեկոչվում է կատարյալ նոր ձևերի ոլորտում:

«Միձավանք», բայց և «Լույս», «Անդունդ», բայց և «Մի նոր ծնունդ»: Զգացմունքների, տրամադրությունների տարբերությունը մութ երանգներից մեզ փոխադրում են դեպի հույսի պայծառ առկայծումներ:

Գույնը պոեզիա է, նկարը՝ մեղեդի: Ռազմիկ Հաջիկյանի որոշ նկարաշարեր և առանձին կտավներ սկիզբ են առել մեղեդիներից «Քարավանը», «Երբ երգում է Ազնավուրը», «Երանելի Կիլիկիան», «Էջմիածին»:

Ռազմիկ Հաջիկյանը հոգեվիճակի գեղանկարիչ է: Արարող լույսի, շոշափելիության հասնող նուրբ զգայականության, մեղմ նրբագեղությունից մինչև կրակոտ արտահայտման ծրերանգների բազմազանությամբ է լցված նրա նկարչական աշխարհը:

Ռազմիկ Հաջիկյանն այժմ դասավանդում է Փանոս Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի ուսումնարանում: Նրա ստեղծագործությունները տեղ են գտել տարբեր մասնավոր հավաքածուներում, մասնակցել է բազմաթիվ ցուցահանդեսների:

ՄԱՐԻԱՄ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Իսկական կոնյակը սառույցով չեն խմում

Սպիրտային խմիչքների արտադրության մեջ կոնյակն իր առանձնահատուկ տեղն ունի: Այն արիստոկրատական, նույնիսկ էլիտար խմիչք է, որը սազում է միայն ամենահանդիսավոր դեպքերին:

Բնական է, որ խոսքը միայն իսկական կոնյակի մասին է, որն արտադրվում է Ֆրանսիայի համապատասխան շրջանում, որտեղ աճեցվում է Յունիի Բլան կոչվող խաղողի տարատեսակը: Կոնյակ արտադրող բազմաթիվ ֆիրմաների թվում առաջին տեղը, անկասկած, զբաղում է Հեննեսի ֆիրման: Այսօր նրան է

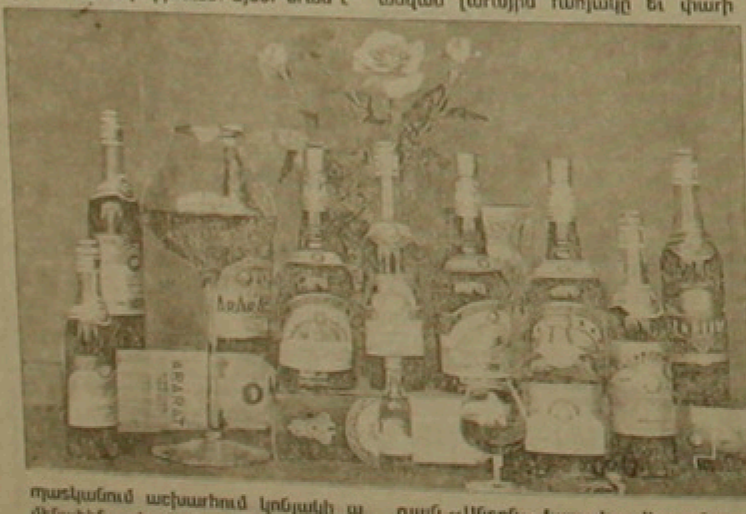

պատկանում աշխարհում կոնյակի ամենահին սպիրտների ամենախոշոր պաշարը, որը կազմում է 250 հազար կաղնե տակառ: Հեննեսի կոնյակը խմում էին Չերչիլը, Ժորժ Պոմպիդուն, կայսր Հիրոհիտոն, անգլիական թագավորական ընտանիքի անդամները: Այն հանրաճանաչ էր նաև ռուսական արիստոկրատիայի միջավայրում:

Այժմ Հեննեսի մակնիշը վերադառնում է Ռուսաստան: Օրերս Մոսկվա այցելեց Մորիս Հեննեսին՝ ֆիրմայի ղեկավարը՝ Ռիչարդ Հեննեսիի ուղղակի հետնորդը, որը ֆիրման հիմնել էր 1765 թվականին: Առայժմ Մոսկվայում չկա ֆիրմայի գրասենյակը, սակայն նրա արտադրանքը կարելի է գնել Մոսկվայի խոշոր խանութներում: Հեննեսիի արժեքը բավականին բարձր է՝ 35-40 դոլլար, իսկ մի շիշ հանրահայտ «Paradis» կոնյակը (15-100 տարվա) արժի 600 դոլլար: Պարոն Հեննեսիի Մոսկվա այցի կարևոր մասը մշակութային ծրագիրն էր, մասնավորապես Մոսկվայի երաժշտանոցի մեծ դահլիճում կայացած համերգը, որ նվիրված էր Անդրեյ Սախարովի ծննդյան տարեդարձին: Պարզվում է, որ կոնյակը և երաժշտությունը ավելի ամուր են կապված, քան կարելի էր կարծել: 1993 թվականին Նիժնի Նովգորոդում տեղի ունեցավ Սախարովի անվան արվեստի փառատոնը, որի հովանավորն էր Հեննեսի ֆիրման: Նրա խնամքի տակ են նաև Շոստակովիչի անվան լարային քառյակը և փարիզյան «Անտոն» քառյակը: Վերջում պարոն Հեննեսին մի քանի խորհուրդ տվեց ճիշտ խմելու իր ֆիրմայի կոնյակը: Պարզվում է, որ, հակառակ տարածված կարծիքին, «Very Special» կոնյակի գավաթը բոլորովին էլ ցանկալի չէ ձեռքի մեջ տաքացնել: Այնուամենայնիվ այդ նույն կոնյակը կարելի է հրամցնել սառույցով, տոնիկով և մրգահյութով:

Ակամա խորհում ես նաև մեր հայկական կոնյակի մասին: Արդյոք, ժամանակը չէ՞, որպեսզի զուտ «հարբեցնող» նյութից այն դառնա, ինչպես ասում են, «մշտային» առարկա: Հայկական կոնյակի համբավը հայտնի է ոչ միայն մերձավոր, այլ նաև հեռավոր արտասահմանում՝ Ճապոնիայում օրինակ: Վատ չի լինի, եթե մեր գործարարները կարողանան հովանավորել մշակութային որևէ կոլեկտիվի: Այն օգտակար կլիներ և մեր մշակույթի, և աշխարհով մեկ հայտնի «հեղուկ արևի» տարածման: Հայկական կոնյակը այլևս չպետք է մնա որպես «տաքացնող» մի նյութ: Ստեղ, թե օտարները ինչպես են գովազդում իրենց մեծ ու փոքր արժեքները:

Հ. Լ.

ԲԱԼԵՏ

Հակոբ Խաչատրյան. Մեծ ճանապարհի սկիզբը

ԱՆՆԱ ՍԱՆԹՐՅԱՆ

Բալետի արվեստում Հակոբ Խաչատրյանին մեծ ճանապարհ է սպասում, դրա վկայությունը դարձավ Ջորջիայի (ԱՄՆ) Ազգային բալետի թատրոնի սրահում նրա տված մենահամերգը՝ ավելի քան 700 տեղանոց դահլիճն զբաղեցրած հանդիսականների ներկայությամբ: Երիտասարդ մենապարողն իր դերընկերուհի Ադելինա Բոլոնոյի (Արգենտինա) հետ ներկայացրեց հատվածներ «Ջիզել», «Կորսար», «Կարապի լիճը», «Դոն Քիշոտ» բալետներից, ինչպես նաև առանձին պարահամարներ «Նոկտյուրն», «Տանգո» և այլն:

Բեմական աշխատանքի յուրօրինակ հաշվետվություն էր, որ Խաչատրյանը հիշյալ թատրոնում կատարել է պայմանագրային մեկ տարվա ընթացքում:

Հակոբ Խաչատրյանը ստեղծագործական յուրօրինակ ճանապարհ է անցել առաջին քայլերն անելով իր ծնողներից՝ բալետային արվեստում ճանաչված Ռուդոլֆ և Նադյա Խաչատրյաններից, այնուհետև սովորել Հովհաննես Դիվանյանի մոտ Լենինգրադում, Բորիս Բրեգվաձեի դասարանում և 1992 թվականին ավարտել է Վաշինգտոնի բալետի ակադեմիան, որտեղ հայրն է դասավանդում: Այժմ Հակոբ Խաչատրյանը պատրաստվում է մասնակցելու Միսիսիպիում կայանալիք միջազգային մրցանակաբաշխությանը, որը կայանալու է հուլիս ամսին: Հաջողության դեպքում նրա առջև կբացվի տարբեր թատրոնների հետ պայմանագրեր կնքելու ճանապարհը:

Բալետային արվեստ է մտել նաև Հակոբի քույրը՝ Սոնան: Նա նույնպես սովորում է Վաշինգտոնի ակադեմիայում, ոչ թե հոր, այլ խորհրդային նախկին ճանաչված պարողի Մարկովինայի դասարանում:

Արմենպրես

ՀԱՅՐԵՆԻՔ-ՍՓՅՈՒՌՔ

Իրանահայ ճարտարապետներն առաջարկում են իրենց ծառայությունը

ՆԱԶԵՆԻ ՂԱՐԻԲՅԱՆ

Հայ գործարարների հավաքին ժամանած Իրանի պատվիրակության կազմում են նաև պարսկահայ ճարտարապետների միության նախկին նախագահ Վիգեն Գրիգորյանը, ներկայիս նախագահ, դոկտոր Անելկա Նազլույանը և փոխնախագահ Վահե Յուսեֆիրը, որոնք հանդիպում ունեցան Երևանի ճարտարապետների միության անդամների հետ: Հանդիպումը Հայաստանի և պարսկահայ գաղութի մասնագետների առաջին փոխմիութենական շփումն էր, համագործակցության, կապերի ընդլայնման և միասնական ծրագրերի իրականացման ճանապարհի առաջին քայլը:

Իրենց համարելով հայ ճարտարապետների հասարակության անբաժանելի մասը՝ իրանահայ մասնագետների միությունը, որ մինչ այժմ զուտ ազգային համայնական բնույթ ուներ, ցանկանում է իր ծառայությունները առաջարկել մասնագիտական գործունեությամբ, երկտարր կողմերին ստաժի հրավիրելով, համատեղ սեմինարների, ցուցահանդեսների կազմակերպմամբ, մի խոսքով, ցանկանում է աշխատել Հայաստանում ծավալվող ճարտարապետական-շինարարական գործին առանց դրամական ակնկալիքների:

Նշենք նաև, որ իրանահայ այս միության նպատակն է համագործակցել ոչ միայն Հայաստանի, այլև սփյուռքահայ ողջ համայնքի ճարտարապետների և նրանց միությունների հետ, եթե այդպիսիք կան:

Չնայած հանդիպման ընդհանուր-ծանոթության բնույթին, առաջին կոնկրետ մտահղացումն, այդուհանդերձ, ծնվեց և բնորոշվեց. իրանահայկական սահմանին երկու երկրների բարեկամության հուշարձան բարձրացնել: Կոթողի կերպը և բնույթը կճշտվեն մոտ ապագայում: Ցանկալի է, որ այն ունենա նաև ֆունկցիոնալ նշանակություն:

Մնում է ողջունել իրանահայ ճարտարապետների միության ազգային համայնականից ստեղծագործական միության վերածվելու գաղափարը:

Վերականգնվեց իրանահայ «Կռունկ» երգչախումբը

Վերջերս Իրանում համերգներով կրկին սկսեց հանդես գալ Նոր Ջուղայի «Արարատ» մարզամշակութային միության «Կռունկ» երգչախումբը, որը զրկվել էր մի քանի տարի առաջ խմբավար չունենալու պատճառով:

Դեռևս անցած տարի իրանա-հնդկական թեմի թեմական խորհուրդը խնդրանքով դիմել էր «Համազգայինին»՝ երգչախումբը վերականգնելու նպատակով խմբավար ուղարկել: Թեմական խորհրդի հրավերով և «Համազգայինի» միջնորդությամբ մի քանի անգամ Սպահան գործուղվեց Երևանի գործկոմի «Նարեկ» երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավար և խմբավար Մկրտիչ Մկրտչյանը: 55 հոգուց բաղկացած երկսեռ երգչախմբի երգացանկն այսօր կազմված է հիմնականում Կոմիտասի ու Եկմալյանի ստեղծագործություններից:

«Իմ հաջորդ գործուղման ժամանակ երգչախումբը կպատրաստի Կոմիտասի 125-ամյակին նվիրված համերգային ծրագիր», ասաց Մկրտիչ Մկրտչյանը:

ԵՏ

ՄՈՍԿՎԱ

Փառատոն ի պատիվ Ռուսաստանի ավագագույն ջազ-նվագախմբի

ՄՈՍԿՎԱ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Հուլիսի 11-14-ը Մոսկվայում կայանալիք միջազգային ջազ փառատոնը նվիրված է լինելու Օլեգ Լունդստրեմի նվագախմբի 60-ամյակին: Այդ մասին հաղորդեցին ռուս-ամերիկյան ընկերության լրատվական կենտրոնում կայացած մամլո ասուլիսում: Երկարակյաց նվագախմբի և նրա ղեկավարի՝ տաղանդավոր կոմպոզիտոր ու դիրիժոր Օ. Լունդստրեմի բազմամյա անդուլ ստեղծագործական գործունեությունը նշված է Գինեսի մրցանիշների միջազգային մատյանում՝ որպես «Ռուսաստանի ավագագույն ջազ-նվագախումբ»: Ջազ փառատոնը, կազմակերպիչների՝ Մոսկվայի ջազի ընկերակցության և «ԳՈՍԿՈ» բաժնետիրական ընկերության մտահղացմամբ պետք է դառնա համաշխարհային ջազի աստղերի յուրօրինակ շքերթ:

«Այդ երաժշտական աշխարհահանդեսում ելույթ ունենալու առաջարկությամբ դիմել ենք Ռեյ Չառլզին, Դեյվ Բրուբեքին, Լյու Տաբակինին, արտասահմանյան և ռուսաստանյան հանրահայտ այլ ջազի վարպետների», մամլո ասուլիսում ասաց Մոսկվայի ջազի ընկերակցության նախագահ, կոմպոզիտոր Յուրի Սաուլսկին: Նշանավոր Ռեյ Չառլզի երկու համերգ նույնպես կանցկացվի փառատոնի շրջանակներում՝ «Ռոսիա» համերգասրահում:

«Օգոստոսին ուզում ենք մի քանի համերգ կազմակերպել Չինաստանում», ասաց 78-ամյա Օլեգ Լունդստրեմը՝ «առաջին ալիքի» ռուս վտարանդիների հետնորդը, որը մեծացել է այդ երկրում: Ես կարող եմ վերհիշել 30-ական թթ., երբ իմ նվագախմբի հետ նվագում էի փոքր հարբակներում»: Իսկ դեկտեմբերին Մոսկվայի ջազի ընկերակցությունը ծրագրում է անցկացնել զինվորական բիգ բենդների փառատոն, նվիրված Գլեն Միլլերին:

Նվիրվելու է արդի թատերագիտության խնդիրներին

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Հունիսի 6-11-ը կանցկացվի թատերական հետազոտությունների միջազգային դաշնության 12-րդ համաշխարհային կոնգրեսը: 30 երկրների գիտնականներ կհավաքվեն Ռուսաստանի մայրաքաղաքում, որտեղ կքննարկեն արդի թատերագիտության խնդիրները: Կոնգրեսի թեման է «Թատերական ներկայացում: Անցյալը, Ներկան: Թատերական հետազոտությունների հիմնական ուղղությունները»: Համաժողովի շրջանակներում, լիագումար նիստերից բացի, գործելու են 12 գիտական սեկցիաներ: Թերևս առաջին անգամ այդչափ լայնորեն ներկայացված կլինեն Ռուսաստանի և ԱՊՀ երկրների թատրոնի պատմաբանները ու տեսաբանները: Մոսկվայի հյուրերը կդիտեն մայրաքաղաքի թատրոնների ներկայացումները, կայցելեն թատերական թանգարաններ և գրադարաններ: Կոնգրեսը կազմակերպում է թատերական միությունների միջազգային համադաշնությունը թատերական հետազոտությունների միջազգային դաշնության գործընկերի հետ համատեղ: Ֆինանսական օժանդակություն են ցույց տալիս Ռուսաստանի մշակույթի նախարարությունը և Սորոսի հիմնադրամը:

ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՄ

Մեկ կամ երկու սենյականոց բնակարան Երևանի կենտրոնում կամ մետրոյի «Բաղրամյան» կամ «Բարեկամություն» կայանների մոտակայքում, մեկ միլիոն դրամի սահմաններում: Զանգահարել 57-11-51

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

WorldCup USA94

Ներկայացնում ենք աշխարհի 15-րդ առաջնության մասնակիցներին

Սերխիո Գոյկոեչեյա (Արգենտինա)

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐԶԱՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Արգենտինայում կա Աստված և ...յուսները: Աստվածը Դիեգո Մարադոնան է, որը շուրջ 15 տարի իր ...ալ է առել Արգենտինայի ...սերը և խաղացողներին: Մարադոնայի աստղն այնման ...այծուն է փայլում, որ մյուս ...աստղերը չեն երևում: Բացառություն է կազմում միայն Սերխիո Գոյկոեչեյան: 1990 թ. ...ալիայի աշխարհի առաջ...ության Արգենտինայի հավաքականի փոխդարպասապահը, ...րը Կամերունի հավաքականի ...ես հիշարժան խաղում փոխարինեց վնասվածք ստացած ...նույնպիսին, շուտով մռաց...ել տեղը վերջինիս և դարձավ ...րի գլխավոր դարպասապահը: Գոյկոեչեյայի hուսալի ...ը Արգենտինայի հավաքականի համար ճանապարհ բաց... դեպի եզրափակիչ: «Հա...ավոր նամակներ ստացա: ...ենն տեղ կինոյում, զովացուցիչ ...րում, տարբեր հանդեսներում, ...ում էին օգտագործել իմ ա...ունն ու նկարները», հայտարա...ում է Գոյկոեչեյան, որը ազ...ային հերոս էր դարձել:

Գոյկոեչեյան ծնվել 1964 թ., Բուենոս Այրեսի մոտակայքում ...նվող Լիմա անունով մի ...ղաքում: 18 տարեկա...ում նա արդեն խաղում էր «Ռիվեր Պլատե» հանրահայտ ...ումբում: Բայց այստեղ կար մի ...արպասապահ, որի անունն էր Ու...բալդո Ֆիլոլ, որն աստված էր դար...ել արգենտինացիների համար: Ֆիլոլը 1978 թ. աշխարհի չեմ...իոններից էր: Գոյկոեչեյան դեռ ...ստ...ան ...սպասում էր օրվա, որ փոխարիներ Ֆիլոլին: Եվ երբ նրա հույսը դեռ է իրականանալին, «Ռիվեր Պլատը» հրավիրեց Պումպիդոյին: Գոյկոեչեյան համոզվեց, որ այլևս դեռ չէ անվանի թիմին: 1988 թ., երբ Գոյկոեչեյան պարտասվում էր «Սան Լորենցո» թիմում խաղալ, ակամա լուրեր դրսևվեցին թերթերում, իբր նա հիվանդ է սպիդով: «Սան Լորենցոն» հրաժարվեց Գոյկոեչեյայից, որը մնաց անգործ: 1989 թ. նա պայմանավորվեց խաղալ Կոլումբիայի մայրաքաղաք Բոգոտայի «Միլոնարիոս» թիմում: Բայց մի մրցավարի սպանության պատճառով առաջնության Կոլումբիայում խաղերն արգելվեցին: 1990 թ. վերջապես ժպտում է Գոյկոեչեյայի բախտը: Կառլոս Բիլարդոն նրան հրավիրեց Արգենտինայի հավաքական: Աշխարհի առաջնությունում կատարած հերոսություններից հետո «Միլոնարիոսը» դրամ շահելու համար ուզում էր Գոյկոեչեյային վաճառել բարձր գնով: Եվ Գոյկոեչեյան վաճառվեց «Ռասինգին», որը երբեք առաջատար դեր չի խաղացել Արգենտինայի առաջնություններում: Այս թիմից Գոյկոեչեյան տեղափոխվեց Ֆրանսիայի «Բրեստ» ակումբ, որը հանդես էր գալիս 2-րդ դիվիզիոնում: Նա մեծ հույս ուներ հանդես գալ Եվրոպայի որևէ անվանի թիմում: Բայց երազը չկատարվեց, և Գոյկոեչեյան վերադարձավ Պարագվայ, որ խաղաց «Օլիմպիա» թիմում: Շուտով Գոյկոեչեյան Պարագվայի ամենաճանաչված և հարգված խաղացողներից մեկը դարձավ: 11 մետրանոց հարվածները որսալու բացառիկ հատկությունների համար: Գոյկոեչեյան Պարագվայում 11 մետրանոց 23 հարվածներից որսացել է 12-ը: Արգենտինան նորից աչք է դրել Գոյկոեչեյայի վրա: «Ռիվեր Պլատը» նրան կրկին հրավիրեց: Հավաքականի կազմում, արդեն մեծ փորձ ունեցող դարպասապահը փայլուն խաղեր անցկացրեց Դանիայի, Կոլումբիայի, Բրազիլիայի, Մեքսիկայի հավաքականների դեմ: Նա արդեն 50 անգամ հանդես է եկել աշխարհի կրկնակի չեմպիոն Արգենտինայի հավաքականում, որը ռեկորդ է այս թիմի համար: Մարադոնայի ու Գոյկոեչեյայի հետ Արգենտինայի հավաքականը պատրաստվում է մեկնել Միացյալ Նահանգներ, փորձելով մոռացության տալ 0-5 հաշվով սեփական հարկի տակ դառը և ցախցախիչ պարտությունը Կոլումբիայի հավաքականից:

Սերխիո Գոյկոեչեյան կնոջ հետ

Աշխարհի առաջնության ընչառությունը զգացվում է

...դամենը 13 օր մնաց ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնության մեկնարկին: Հիշեցնենք, որ բացման ...ղիխավոր արարողությունը և առաջնության մեկնարկը տրվելու է ...ւնիսի 17-ին, Չիկագոյում, որտեղ ...ամարտեն են դուրս գալու աշխարհի չեմպիոն Գերմանիայի և Բոլիվիայի հավաքականները: Թիմերը ...երջին ստուգողական հանդիպումներն են անցկացնում: Գերմանիայի ընտրանին մրցակցի հարկի տակ ...-1 հաշվով հաղթեց Ավստրիայի հավաքականին: Իտալիայի հավաքականը հյուրընկալեց Ֆինլանդիայի հավաքականին և առավելությամբ հաղ...ել 2-1 հաշվով: Աֆրիկյան ցամաքամասից աշխարհի առաջնության մասնակից Նիգերիայի հավաքականը հանդիպեց Իսպանիայի «Ռասինգ» թիմի հետ: Այստեղ արձանագրվեց ոչ-ոքի 0-0: Ռուսաստանի հավաքականը Ավստրիայում 9-1 հաշվով հաղթեց «Զալցբուրգ» թիմին: Երեք գնդակ խփեց Ռադչենկոն, 2-ական Տետրաձեն ու Մոստովոյը, մեկական Պյատնիցկին ու Բորոդյուկը: Ռուսաստանի հավաքականի կազմում խաղին մասնակցեցին 16 ֆուտբոլիստներ: Չերչեսովը (46. Խարինը), Խլեստովը, Նիկիֆորովը, Տեռնավսկին, Կուզնեցովը, Ցիմբալարը, Պոպովը, Կոռնեևը, Ռադչենկոն, Տետրաձեն, Մոստովոյը, Պյատնիցկին, Բորոդյուկը:

ՀՀ առաջնություն 7-րդ տուր

«Ազնավուր»—«ԲՄՄ Արայի» 3-1

Առաջնության աղյուսակը հանդիպի 4-ի դրությամբ

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Բանանց	14	7	7	0	0	35-2
2. ՀԱԸՄ	14	8	7	C	1	32-4
3. Շիրակ	14	7	7	0	0	28-2
4. Ցեմենտ	10	6	4	2	0	11-6
5. Արարատ	9	5	4	1	0	31-2
6. Կոտայք	9	7	4	1	2	25-10
7. ՀԱՄ ՖԻՄԱ	7	6	2	3	1	13-5
8. Ազնավուր	5	6	2	1	3	6-22
9. ԲՄՄ Արայի	4	8	2	0	6	11-34
10. Նաիրիտ	4	7	1	2	4	4-10
11. Երազանք	4	8	1	2	5	6-21
12. Զանգեզուր	3	8	1	1	6	4-34
13. Լոռի	3	6	0	3	3	2-16
14. Վան	2	6	1	0	5	5-19
15. Կանազ	0	7	0	0	7	5-31

ԱՍՏՂԵՐԻ ԼՈՒՅՍԻ

Սոկրատի բեկումը չէ

Սպորտի բազում աստղերից մեկը Սայիդ Սուիտանն ուզում էր դառնալ Մարոկկոյի բեյսբոլի ֆեդերացիայի նախագահ: Ընտրություններից առաջ, մամուլի միջոցով Սուիտանը մի մեծ արշավ էր կազմակերպել նախագահի աթոռը գրավելու համար: Բայց վերջին պահին նա իր թեկնածությունը հանեց «վերևից եկած» մի հրահանգի պատճառով: Մարոկկոյի թագավորն էր, որ ցանկացել էր անվանի մարզիկի հրաժարականը: Որոշ տեղեկությունների համաձայն, Մարոկկոյի ղեկավարները վախենում էին, որ եթե Սուիտանը գրավի բեյսբոլի ֆեդերացիայի նախագահի պաշտոնը, ապա դա լավ չէր լինի մեծ այլ մարզիկի՝ Սուիտանի բռնավոր Խալիդ Սկ...ի համար:

ԵՎՐՈՊԱ_94

Սերգեյ Բուբկան հրաժարվեց

Ձողացատկի աշխարհի ռեկորդակիր Սերգեյ Բուբկան (Ուկրաինա) հայտարարել է, որ չի մասնակցի օգոստոսին Հելսինկիում կայանալիք Եվրոպայի առաջնությանը: Ուշագրավ է, որ անվանի ձողացատկորդը դեռ 19 տարեկան հասակում առաջին անգամ աշխարհի չեմպիոն է դարձել հենց Ֆինլանդիայի մայրաքաղաքում: Դրանից հետո Բուբկան սահմանել է աշխարհի 34 ռեկորդ: Շատերը գտնում են, որ հրաժարվելու պատճառը բաց ցատկահարթակն է, որտեղ ուժեղ քամիներ են բարձրացում: Իսկ առանց նոր ռեկորդ սահմանելու հոյսի, Բուբկան սովորաբար ասպարեզ դուրս չի գալիս: Սպորտի բազմաթիվ նվիրյալներ ստուգվում մասնակցելուց հրաժարվել է նաև բարձրացատկի աշխարհի ռեկորդակիրուհի Ստեֆկա Կոստադինովան (Բուլղարիա): Այս պարագայում պատճառները լրիվ այլ են. Ստեֆկան շուտով մայր պիտի դառնա, որի համար բնդհատել է ամեն տեսակի մարզումները: Բայց ինչպես հայտարարել է, ծննդաբերելուց հետո նորից դուրս կգա մրցասպարեզ:

ՏԵՆԻՍ

Նոր անակնկալ «Ռոլան Գարոսում»

Թենիսի Ֆրանսիայի բաց առաջնությունում նոր անակնկալ գրանցվեց: Փիթ Սամփրասից հետո պայքարից դուրս մնաց նաև կանանց համաշխարհային դասակարգման առաջատար, գերմանացի Շտեֆի Գրաֆը: «Ռոլան Գարոսի» մրցաշարերի եռակի հաղթողը, որը մեկ տարեց ավելի է, ինչ պարտություններ չի կրում, այս անգամ կիսաեզրափակիչում զիջեց ֆրանսիացի 19-ամյա Մարի Պիրսին (2-6, 2-6): Եզրափակիչում, թենիսի լայն շրջանակներին քիչ հայտնի Պիրսը մրցելու է իսպանուհի Արանտսա Սանչես-Վիկարիոյի հետ, որը կիսաեզրափակիչում հաղթել է իր հայրենակից Կոնչիտա Մարտինեսին.

Խառը զույգախաղերում Լարիսա Նեյլանդ-Սավչենկոն (Լատվիա)-Անդրեյ Օլխովսկին (Ռուսաստան) եռակի կիսաեզրափակիչում հաղթեց Նեննա Սուկովա (Չեխիա)-Տոդ Ուդբրիջ (Ավստրալիա) զույգին: Եզրափակիչում նախկին ԽՍՀՄ ներկայացուցիչները մրցելու են Կրիստի Բոդե-Մենո Օսթի հոլանդական զույգի հետ:

Ֆրանսիայի նորահայտ աստղ Մարի Պիրսը

ՇԱԽՄԱՏ

Նանա Իոսելիանի. «Մենք մտածող ազգ ենք»

Անգլիական հեղինակավոր «Չեսս» շախմատային հանդեսը հարցազրույց է տպագրել կանանց շախմատի ուժեղագույն դեմքերից մեկի, բրիտանացի Նանա Իոսելիանիի հետ: Ուշագրավ այդ հոդվածը Բերնարդի մեր բարեկամ Հայկ Մովսիսյանի թարգմանությամբ ներկայացնում ենք որոշ կրճատումներով:

– Ինչպե՞ս սկսեցիք շախմատ խաղալ:

– Ինը տարեկան էի, երբ հորիցս սովորեցի առաջին քայլերն անել: Տասը տարեկանում անդամագրվեցի ակումբին և ընտրվեցի մասնավոր մարզումների: 13 տարեկանում արժանացա վարպետի կոչման և սկսեցի ճանապարհել արտասահմանյան երկրներ: Ընտրվեցի նաև Միխայիլ Բոտվիննիկի մոսկովյան դպրոցի անդամ, որտեղ գտնվում էին ապագայի գրոսմայստերներ Սերգեյ Դոլմատովը, Արթուր Յուսուպովը, Գարի Կասպարովը, Վալերի Սալովը: Աննա Ախշարումովան, որը հետո ամուսնացավ Բորիս Գուլկոյի հետ: Այնտեղ էր, որ սկսեցի կարդալ Նիմցովիչի «Իմ սիստեմը», որը մեծ ազդեցություն թողեց ինձ վրա: Հետո սկսեցի աշակերտել Միխայիլ Բոտվիննիկի, Դավիթ Բրոնշտեյնի, Վասիլի Սմիսլովի, Միխայիլ Տալի, Բորիս Սպասսկու մարզիչները: 1978–79 թթ. Եվրոպայի աղջիկների չեմպիոնուհի դարձա: 1981, 1982, 1986, 1987 թվականներին հաղթեցի Խորհրդային Միության առաջնություններում, բայց զարմանալի է, որ այդքանից հետո երբեք Վրաստանի չեմպիոնուհի չդարձա:

– Ո՞րն է պատճառը, որ վրացուհիները իշխում են կանանց շախմատում: Նոնա Գափրինդաշվիլին, Մայա Չիբուրդանիձեն բազմիցս եղել էին ավելի քան քսան տարի: 1992 թ. Վրաստանի կանանց հավաքականը հաղթեց Մանիլայի համաշխարհային օլիմպիադայում:

– Շախմատն ամբողջ ժողովրդական է Վրաստանի կանանց շրջանում: Շախմատային ակումբներում կանանց և տղամարդկանց տոկոսը հավասար է: Կանանց շախմատի զարգացման համար դրամ գոյություն ունի: Ինձ համար հաջողությունների գլխավոր պատճառը վրաց ժողովրդի բնական խառնվածքն է: Մենք մտածող ազգ ենք: Կարծում եմ, որ այդ ամենը կապված է մեր բնության հետ:

– Դուք շատ դրամ եք շահում Անգլիայում: Վրացական շախմատիստներով միլիոնատեր եք:

– Ճիշտ է, բայց դա էլ իր վաս կողմերն ունի: Տնտեսական խոր ճգնաժամի պատճառով մարզական ակումբ և զորամասեր դրամներ: Խոնորներում դժվարություն է: Սովորել եմ, դա համաշխարհային նշանակալից և կազմակերպված մարզիկ խմբերի համար: Գիտեմ, թե ինչի մասին եմ խոսում: Իմ բնակարանը երկու անգամ կողոպտվեց ավազակների կողմից: Սարսափեցուցիչ տանը չէի, երբ նրանք դուռը ջարդելով տուն էին մտել: Գողացել են հեռուստացույցը, տեսամագնիտոֆոնը, ոսկին, հագուստները... Ամեն ինչ կորուստի մատնվեց: Հիմա էլ ունեմ այդ նույն կարգավիճակը, բայց չեմ համարձակվում այնտեղ ապրել: Անգլիա հետ Լոնդոնի ամուսնացած ու տեղափոխվեցինք նոր բնակարան: Գրոսմայստեր Արթուր Յուսուպովի վրա կրակ բացվեց մոսկովյան իր տան մեջ: Պետք է իմանալ, որ միայն մենք չենք կազմակերպված հանցագործությունների զոհը: Ավազակները կողոպտել են նաև Մայա Չիբուրդանիձեի տունը: Նրանք լավ գիտեն, թե դրամը որտեղ է պահված լինում: Ես կախ ամեն ինչից, գիտեմ, որ առանձնահատուկ վիճակում եմ և համեմատ կարող եմ ճանապարհել այլ երկրներ, ինչպես որ ուզեմ: Բայց տան վերադառնալը միշտ էլ այնքան հաճելի չէ: Որևէ տրամաբանական է, որ մտածեմ արտագաղթելու մասին, սակայն կան զորավոր դժվարություններ, առավել ևս, որ 10 տարեկան աղջիկս մայր եմ ու նաև մայր ունեմ: Թեև դա հեռավոր լինի հետո, ո՞վ գիտի:

Բանիը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
Օրվա հետքերով

ՂԱՐԱԲԱՂ

Սամվել Բաբայանը գեներալ-մայոր

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 3 ՅՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության պաշտպանության բանակի հրամանատար, գնդապետ Սամվել Բաբայանին շնորհվեց գեներալ մայորի զինվորական կոչում: Ինչպես հայտնեցին ԼՂՀ ՊԽ մամլո ծառայությունում, այդ մասին այսօր հրամանագիր է հրապարակել ԼՂՀ ՊԽ նախագահությունը: Ղարաբաղը իր բազմադարյա պատմության ընթացքում աշխարհին տվել է բազմաթիվ ականավոր զորապետեր, սակայն 29-ամյա Սամվել Բաբայանը դարձավ 1991 թ. դեկտեմբերին անկախություն հռչակած Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության բանակի առաջին գեներալը:

ՀՀ փոխնախագահը մեկնեց ԱՄՆ

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր Հայաստանի փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը Ֆրանսիա եւ ԱՄՆ մեկնեց «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հետ կապված խնդիրների քննարկման համար: Ինչպես հայտնեցին Հայաստանի Հանրապետության նախագահի մամլո ծառայությունում, Հարությունյանը կմասնակցի նաեւ Նյու Յորքում «Ամերիկայի հայկական համագումարի» նախագահ Հրայր Հովնանյանի մեծարման հանդիսություններին:

Միաժամանակ հայտնի դարձավ, որ փոխնախագահը տարել է հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նկարահանված դիմումը՝ ամերիկահայ համայնքի ներկայացուցիչներին:

ԲԱՔՈՒ

Կորոչենկո. Աբխազիայի փորձը կարող է կիրառվել Ղարաբաղում

Ինչպես արդեն հայտնել ենք մեր երեկվա համարում, հունիսի 1-ին Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւն ընդունել էր ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Իվան Կորոչենկոյին: Նախքան այդ, Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը ԱՊՀ պետությունների ղեկավարներին էր դիմել վրաց-աբխազական հակամարտության շրջան ԱՊՀ խաղաղարար ուժեր մտցնելուն մասնակցելու խնդրանքով: Թուրան գործակալությանը հայտնի դարձան Կորոչենկոյի եւ Ալիեւի հանդիպման նոր մանրամասնություններ: Նրանց բանակցությունների ավարտից առաջ, կարճատեւ ընդմիջման պահին, ԱՊՀ գործադիր քարտուղարը մասնավորապես ասաց. «Ադրբեջանի ղեկավարները գտնում են, որ ԱՊՀ խաղաղարար ուժերը Վրաստան մտցնելը անհրաժեշտ է, սակայն ՄԱԿ-ի ու ԵԱՀԽ-ի նշանային մասնակցությամբ: Նրանք գտնում են, որ հարկավոր է մեծացնել ինչպես ՄԱԿ-ի, այնպես էլ ԱՊՀ-ի ներկայացուցիչ դիտորդների թվակազմը: Ես չեմ բացառում, որ Ադրբեջանի նախագահը ուզում ընդհանուր խաղաղարար ուժերի կազմում ադրբեջանական բանակի ստորաբաժանում ուղարկել Աբխազիա, քանզի այդ ուժերը պետք է լինեն կոլեկտիվ»: Կորոչենկոյի կարծիքով, խոսքը մոտ 400 զինվորից բաղկացած գումարտակի մասին է:

Նախատեսվում է, որ ընդհանուր առմամբ Վրաստան կմտցվեն մոտ 2,5-3 հազար մարդուց բաղկացած ԱՊՀ ուժեր: ԱՊՀ գործադիր քարտուղարի խոսքերով, ծախսերի հիմնական մասը, այնուամենայնիվ, իր վրա է վերցնելու ՄԱԿ-ը:

Կորոչենկոյան նշեց, որ Վրաստան ԱՊՀ ուժեր մտցնելու գործողությունը կարող է սկսվել արդեն հունիսի 10-ին: «Երբ, իհարկե, ստանանք պետությունների ղեկավարների համաձայնությունը եւ աջակցությունը», ընդգծեց ԱՊՀ գործադիր քարտուղարը:

Իվան Կորոչենկոյան խոստովանեց, որ վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում ձեռնարկվող ԱՊՀ գործողությունը ոչ լրիվ ծավալով կարող է կիրառվել նաեւ Ղարաբաղում: Միաժամանակ նա ընդգծեց, որ Ղարաբաղի հակամարտությունը տվյալ բանակցությունների թեմա չի եղել:

Իր հերթին Ադրբեջանի նախագահական աշխատակազմի մի բարձրաստիճան աշխատակից կասկածներ հայտնեց այն առնչությամբ, թե Բաքուն լրջորեն մտադիր է Վրաստան ուղարկել մի գումարտակ: Միաժամանակ նա նշեց, որ այդ գործողությունը գործնական հետաքրքրություն կներկայացնի Ադրբեջանի համար եւ Բաքվին կօգնի ճշգրտել իր մոտեցումները հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման տարբերակների նկատմամբ:

ԱՇԽԱՐՀ

Հանցագործն ինքն իրեն պայթեցրեց

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Արտիշչևո-Պենզա նահանգում, թիվ 239 «Աստրախան-Նիժնի Նովգորոդ» գնացքում, անհայտ մեկը, սպառնալով նռնակով, հինգշաբթի երեկոյան որպես պատանդ առեւանգել էր գնացքի ուղեկցող միլիցիոներին: Ավելի ուշ նա իջել էր Կրիվոզերովկա կայարանում, որտեղ կառամատույցում առեւանգել էր եւս չորս կանանց: Նրանցից մեկը փորձել էր դիմադրություն ցույց տալ, բայց սպանվել էր:

Հափշտակելով «Մոսկվիչ» ինքնաշարժ, նա փորձել էր մնացած պատանդների հետ փախչել: Ճանապարհին միլիցիոներներին հաջողվել էր հանցագործին համոզել, որ կանանց բաց թողնի, իսկ հետո ազատվել էր նաեւ ինքը:

Ձեռնարկված միջոցների շնորհիվ մեքենան հայտնաբերվել էր եւ շրջափակվել: Միլիցիայի աշխատակիցների հետ վարվող բանակցությունների ընթացքում հանցագործը իրեն պայթեցրել էր նռնակով: Պարզվել է, որ նա Սարանսկ քաղաքի «Էլեկտրոպրիբոր» գործարանի բանվորներից է, 26 տարեկան: Հանցագործության դրդապատճառները հայտնի չեն: Ռուսաստանի Դաշնության ներքին գործերի նախարարությունում միայն հաղորդել են, թե նա շատ «չարացած է եղել»:

Սոլժենիցինը այցելեց աղետյալ շրջաններ

ԽԱԲԱՐՈՎՍԿ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ես փորձում եմ տեղի իրադրության մեջ խորամուխ լինել այն չափով, որքանով դա ինձ օգնում է հասկանալ Ռուսաստանի ընդհանուր իրադրությունը»: Շրջանների մեծ ու փոքր խնդիրների նկատմամբ իր հետաքրքրությունն այսպես է բնորոշել Ալեքսանդր Սոլժենիցինը: Այսօր նա կնոջ ու տղաների հետ մեկնեց Խաբարովսկի երկրամասի Լազոյի անվան աղետյալ շրջան: Այստեղ մոլեգնել է ջրհեղեղը, ափերից դուրս են եկել գետերը, հեղեղվել են հազարավոր հեկտարներով ցանքեր, արոտավայրեր, ավերվել են ճանապարհներ, կամուրջներ, կապի գծեր: Ջրի տակ են մնացել ամբողջ ավաններ ու գյուղեր: Գրողը ժամանակակից Ռուսաստանի կյանքի իրողությունների մասին իր պատկերացումները եռանդուն կերպով լրացնում ու իր եզրակացությունները ստուգում է, ինչպես ինքն արտահայտվեց, «աչքերով ու ականջներով, կենդանի կյանքով, ինչը չի կարելի համեմատել ոչ մի մատյանների հետ»:

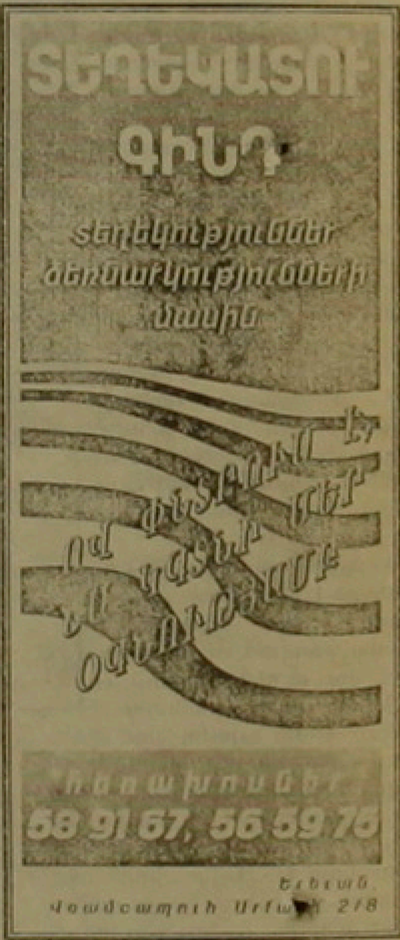

ԹՈՒՆԻՍ

Արաֆաթի այցը Գազա եւ Երիքով հարցականի տակ

ԹՈՒՆԻՍ, 3 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության գործկոմի նախագահ Յասեր Արաֆաթի առողջական վիճակը կտրուկ վատացել է, Թունիսի մայրաքաղաքում հաղորդել են պաղեստինյան իրազեկ աղբյուրները: Փաստորեն պաղեստինյան ղեկավարին ոչ ոք չի տեսել չորեքշաբթի օրվա երկրորդ կեսին, երբ նա չեղյալ էր հայտարարել նախատեսված բոլոր հանդիպումները:

Նույն աղբյուրների տվյալներով, Թունիսի զինվորական հիվանդանոցի բժիշկները, որտեղ Արաֆաթը տեղափոխվել էր վերջին շաբաթներին, նրան խորհուրդ են տվել բուժման ենթարկվել Հուսեյն թագավորի անվան բժշկական կենտրոնում, որտեղ 1991 թ. պաղեստինյան կազմակերպության գործկոմի նախագահը գլխուղեղի վիրահատության էր ենթարկվել:

Յասեր Արաֆաթի առողջության վատթարացումը հարցականի տակ է դնում հունիսի կեսերին նախատեսված նրա այցելությունը Պաղեստինի «ազատագրված շրջաններ» Գազա եւ Երիքով:

Յասեր Արաֆաթի հիվանդության մասին եղած հաղորդումների կապակցությամբ Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպությունը այսօր հատուկ հայտարարություն է տարածել, հայտարարելով, թե պաղեստինյան ղեկավարը «առողջ է», սակայն ներկայումս կրկին ձեռնամուխ է եղել աշխատանքին: Այն ենթադրությունները, թե Յասեր Արաֆաթը պատրաստվում է բուժվելու համար մեկնել Հորդանան, հայտարարության մեջ համարված են «անհիմն»: Ինչպես հաղորդել են Յասեր Արաֆաթի օգնականները, լույս ուրբաթ գիշերը Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության գործկոմի նախագահը Թունիսում հանդիպում է ունեցել Շվեդիայի նախկին արտգործնախարար Սթեն Անդերսոնի հետ:

Եղանակը Հայաստանում

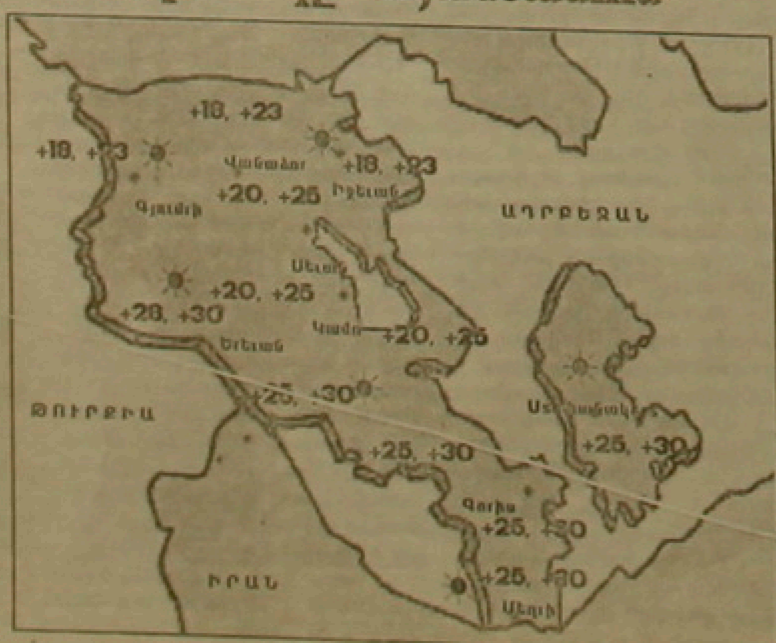

Եվրոպայում վախենում են Ռուսաստանից

ՄՈՍԿՎԱ, 2 ՅՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Ռուսաստանը հիմքեր չունի շտապելու, որպեսզի ստորագրի «Գործակցություն հանուն խաղաղության» պարփակ համաձայնագիրը: Այդ քայլը պետք է շաղկապել ՆԱՏՕ-ի հետ համագործակցելու ավելի լայն ծրագրի ընդունման հետ, որը պետք է դառնա Եվրոպայի անվտանգության համակարգի բաղկացուցիչ տարրը: Այդ մասին ասացին Պետդումայի նախագահի առաջին տեղակալ Միխայիլ Միտյուկովը եւ Պետդումայի միջազգային գործերի կոմիտեի ենթակոմիտեներից մեկի ղեկավար Վյաչեսլավ Նիկոնովը այսօր այստեղ կայացած մամլո ասուլիսում: Ռուսաստանի խորհրդարանական պատվիրակության կազմում նրանք մասնակցում էին Հյուսիսատլանտյան համաժողովի Օսլոյում անցկացվող գարնանային նստաշրջանի աշխատանքին: Մ. Միտյուկովի խոսքերով, կարեւորվում էր առանց Ռուսաստանի մայր ցամաքի անվտանգությունն ամրապնդելու անհնարինության միտքը: Միեւնույն ժամանակ, նշեցին խորհրդարանականները, նստաշրջանի կուլուարներում տեղի ունեցող խոսակցություններից պարզ էր, որ Եվրոպայում մեծ զգուշություն են դրսեւորում Ռուսաստանին համաեվրոպական կառույցների մեջ ներգրավելու նկատմամբ, քանի որ վախենում են մեր երկրից «նրա անկայունությամբ ու Ժիրինովսկիով հանդերձ»:

ՀԱՀԽ հերթական նիստը կկայանա Թուրքիայում

Հունիսի 9-11-ը Ստամբուլում տեղի կունենա Հյուսիսատլանտյան համագործակցության խորհրդի (ՀԱՀԽ) հերթական նիստը: Հանդիպման հիմնական հարցերը կլինեն ՀԱՀԽ ռազմական համագործակցության ծրագրերի հետ ՆԱՏՕ-ի «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի զուգորդումը, շրջանային հակամարտությունների կարգավորման հարցը եւ ՀԱՀԽ-ի ու ԵԱՀԽ-ի համագործակցությունը խաղաղարար գործունեության բնագավառում:

ԱՏ

NAVAV AIRCORPORATION
Ամեն ուրբաթ ուղիղ ավիաչվերթ
ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ
Ամեն հինգշաբթի ուղիղ ավիաչվերթ
ԵՐԵՎԱՆ-ՊԵՆԶԱ
Մեր հասցեն՝ «Սեւան» հյուրանոց, 120 սենյակ: Հեռ. 56.49.78. 58.26.53
A STYLE

NAVAV AIRCORPORATION
ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒԽԱՐԵՍՏ-ԵՐԵՎԱՆ
Ուղիղ ավիաչվերթ (առանց ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ վայրէջքի)
✔ Շահավետ տուրիստական ուղեւորություն
✔ Անհրաժեշտ փաստաթղթերի ճշտում ձեւակերպում
✔ Անհամեմատ ցածր գներ
✔ Ուղեւորությունը՝ հունիսի 19-ից 23-ը Բուխարեստում, հինգօրյա կանգառով
«Սեւան» հյուրանոց, 119,120 սենյակ: Հեռ. 56.49.78. 58.26.53, 58.13.84
A STYLE

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան 23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1772. Ստորագրված է տպագրության՝ 3. 06. 1994. Գինը՝ 5 դրամ

digitised by A.R.A.R.@